

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — ne-
Jeljska izdaja celo-
letno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P.: Ljubljana
10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per
le inserzioni.

Filiale:
Novo mesto.

SLOVENE

Kraljevina Črna gora - obnovljena

Črnogorska narodna skupščina je danes oklicala neodvisnost
Crne gore, njen regentski svet pa bo imenoval Kralj in Cesar

Cetinje, 12. julija. Ip. Besedilo proglasa o
neodvisnosti Crne gore se glasi:

Ustavodajna narodna skupščina, ki pred-
stavlja črnogorski narod in zvesto tolmači
njegovo voljo, zbrana na Cetinju dne 12. ju-
nija 1941-XIX, ukrene to, kar sledi:

1. Suženstvo, vsiljeno po skupščini v Pod-
gorici dne 26. novembra 1918 z zvezo med Crno
goro in Srbijo, je končano;

2. Odstranjen je režim, ki ga je v Črni gori
 uvedla Jugoslavija in dinastija Karadjordjevi-
čev; vidovdanska ustava in ustava z dne 3.
septembra 1931 sta ukinjeni;

3. Črna gora se obnavlja kot suverena in
neodvisna država v obliki ustavne monarhije;

4. Narodna ustavodajna skupščina proglasa,
da vsi Črnogorci, hvalježi za osvoboditev svoje
dežele oboroženim italijanskim silam, spomin-
jajoč se tesnih vezi, ki vežejo dinastijo Petrovič-

Njegoš z dinastijo Savojske hiše, zaupajoč v
obnovitveno delo, ki ga je vedno povsod raz-
vijal Duce za Fašistično Italijo, sklenejo zve-
zati življenje in bodočnost Crne gore z Italijo,
vpotavljajoč z njo vezi zelo tesne vzajemnosti.

Pogodbe, ki bodo sklenjene pod vtišom te
vzajemnosti in ki so določene, da vpeljejo
Črno goro v okvir Rima, bodo postopoma sklen-
jene med Italijo in Črno goro;

5. Narodna ustavodajna skupščina sklene
zaradi odsotnosti naslovnika za najvišje mesto
vladara zaprositi za uvedbo regentstva in za-
prosi Nj. Vel. Kralja Italije, da določi regenta
za kraljevino Črno goro, ki bo izvajal ta statut.

Govor grofa Mazzolinija

Cetinje, 12. julija. Ip. Potem ko je govo-
ril poročevalec ustavodajne črnogorske narodne

skupščine je Italijanski Visoki Komisar grof
Mazzolini v svojem govoru poudaril, da je raz-
pad mozaične države Jugoslavije dovolil obnovo
črnogorske neodvisnosti.

Sile italijanske vojske so prišle, da bi iz-
vedle nalogo pravice, civilizacije in človečan-
stva in zmagovita Italija vrača svobodo in
pravico črnogorskemu ljudstvu.

Grof Mazzolini je nato opozoril, da je bila
Italija edina država, ki je na mirovni konferenci
v Versailles branila pravice Crne gore. Visoki
Komisar je zaključil svoj govor dobesedno s
temi besedami:

»Ko sprejema Vaše želje, namerava Italija
razvijati s Črno goro plodno zvezo in dejansko
sodelovanje na vseh področjih. Ta dan pomeni
za Črno goro začetek novega evropskega reda,
ki ga genij Mussolinija in Hitlerja utrjuje in
in bo z njim ustalil dobo pravice, miru in so-
delovanja med narodi.

Ducejeva zahvala in priznanje planincev divizije »Tridentine«

Bari, 12. julija. Ip. Duce je dopotoval v Bari,
in prinesel svoje pozdrave planinski diviziji »Tri-
dentine«, ki se je vrnila iz Albanije. Poveljnik
divizije general Santovito je predstavil Duceju
svoje oddelke na vojaškem vežališču. Mnogi
planincev v popolni bojni opravi je bila vojaško
struna in je vzbujala veličasten vtis.

Duce je v počasnem obhodu pregledal vse
oddelke in polk planinskega topništva. Potem je
divizija brezhibno korakala po nabrežju med go-
stim množicami ljudstva, ki je vzklikalo itali-
janskim planincem.

Pri paradi divizije je Duce imel naslednji
govor:

»Častniki, podčastniki, desetniki in planinci
»Tridentine«!

Prišel sem med vas, da vam izkažem zaslu-
ženo čast, da vam izrečem svoj pozdrav in s
svojim pozdravom še pozdrav in priznanje itali-
janskega naroda. Z vami je »Tridentine«, ki ste
hrabro in s svojo krvjo posvetili odkup pri Devo-
liju, hočem počastiti tudi vaše tovariše iz drugih
divizij, ki so se v vojni proti Anglo-Grkom vztraj-
no borili. Vsi ste potrdili slavno izročilo svojih
bataljonov, izročilo, ki se izraža v neukrotljivi
drznosti, v visokem smislu za dolžnost, v železni
odločnosti med bojem. To so bile, so in bodo vo-
jaške vrline italijanskih planincev. Domovina rač-
una na vas, ker ste ji dali in ker ji boste dali
zmago. Pozdrav Kralju!

Potem je Duce obiskal nekaj vojaških bol-
nišnic in se ustavil pri vsakem ranjencu. Njegova
navzočnost je vzbujala žive in navdušene mani-
festacije. Pregledal je tudi neko vojno letališče.
Razen tega je obiskal neki rudnik, čigar izko-
riščanje pomeni znaten prispevek h kovinski
avtarkiji. Rudarji in nameščenci so Duceja navdu-
šeno pozdravljali.

in pa hrane za milijonske armade. Nemške čete so
v treh tednih napredovale za 200 do 400 kilometrov
in je tudi iz tega razloga treba urediti zaledje in
ga očitati raznih sovjetskih skrivačev, ki skušajo
ovirati nemoten dovoz vojaških potrebščin. Zato
v bojih bo verjetno trajal nekaj dni, dokler se
Nemci ne pripravijo za drugi, odločilni udarec.
Vojno delovanje je na obeh straneh v glavnem
omejeno na letalsko delavnost.

Obe armadi bosta verjetno tudi preosnovani.
Rdeča armada je razdeljena na tri oddelke: Sever-
ni, ki mu poveljuje maršal Vorosilov, čigar naloga
je braniti mejo proti Finski in pa Leningrad. Sred-
nji armadi, ki naj brani dohod na Mosko, povel-
juje maršal Timošenko, a južni armadi v Voliniji
in v Besarabiji stoji na čelu kazaski maršal Budjani.
Na nemški strani kakor znano, operira proti Sovje-
tom pet armad.

Stalin bi rad še eno bojišče

»Nazional Zeitung« poroča, da je Stalin bri-
tanskemu poslaniku Crippsu izrazil željo, da ve-
lika Britanija postavi še eno fronto proti Nemčiji,
ker pod temi okoliščinami sovjetska Rusija ne bo
mogla dolgo zdržati. S polti angleškega letalstva
nad Nemčijo in rušenjem nemških mest je Sov-
jetom malo pomagano. Treba bi bilo postaviti novo
bojišče, ki bi razbremenilo sovjetske čete na
vzhodu.

»Neue Zürcher Zeitung« pa poroča iz Lon-
dona, da so poslanci zelo ostro kritizirali oboro-
ževalnega ministra zaradi pomankljive proizvod-
nje tankov. Poslanci so bili mnenja, da bi bilo
treba vendar že enkrat napraviti red v proizvodnji
industrije. Poslanec Braber je popisoval boj na
Kreti, ki se ga je sam udeležil in omenjal izredno
pomankljivo opremo angleških čet. Dokler ne bo
Družene ameriške države dosegle viška svoje
proizvodnje, bo Anglija glede vojnega materiala
absolutno inferiorna nasproti svojim sovražnikom.
Ob takem stanju so bili poslanci mnenja, da bi bilo
boljše, da se omeje ali na izdelavo samo letal
ali pa tankov. (mg.)

Pregled položaja na vzhodu

Nemci so prekinili z napadom na sovjetski
obrambni pas (»Staljinova črta«), ker je treba iz
zaležja dobiti težko topništvo, strelivo, predvsem
pa zadosti bencina za gibanje oklepnih oddelkov

Ardito ed impetuoso attacco sull'aeroporto di Malta

Il Quartiere Generale delle Forze Armate
comunica:

Nostri reparti da caccia, in ardita ed im-
petuosa azione condotta a volo radente svol-
tasi ieri nel pomeriggio, hanno attaccato l'aero-
porto di Mica bba (Malta). Sono stati distrutti
al suolo numerosi velivoli nemici, di cui 5 in
fiamme. In duri combattimenti con la caccia
avversaria sono stati abbattuti 4 velivoli in-
gles. Durante la stessa azione è stata pure
mitragliata al largo di Malta una nave avvisto.
Tutti i nostri velivoli sono rientrati, con alcuni
feriti a bordo.

Vojno poročilo štev. 402:

Drzen in silovit napad na Malto

Glavni stan Italijanskih Vojnih Sil objavlja:

Naša lovska letala so včeraj popoldne v
nizkem poletu napadla letališče Mikabba na
Malti in so z drznim in silovitim napadom
uničila mnogo sovražnih letal, ki so bila na

tleh in pet jih je zgorelo. V srditih bojih proti
sovražnim lovcem je bilo sestreljenih četrto
angleških letal. Med istim napadom je bila
z ognjem iz strojnega napadnega izvidnika v bli-
žini Malte. Vsa naša letala so se vrnila, med
posadko je bilo le nekaj ranjenih.

Severna Afrika: Pomembna delavnost
topništva na bojišču pri Tobruku. Italijanska
in nemška letala so bombardirala postojanke
in baterije te utrdbne in pristaniške naprave.
Ostali letalski oddelki so z bombami zadeli
postajo Fuka in letališča vzhodno od Marsa
Matruha. Severno od Solluma sta bili napa-
deni dve sovražni ladji.

Vzhodna Afrika: Italijanske sile, ki
so izpadle za izvidniško delovanje v Amhari,
so naletele na sovražne oddelke in jih po-
gnale v beg.

Čvrst tečaj lire

Buenos Aires, 12. jul. Ip. Na borzi v Buenos
Airesu se z lito popolnoma svobodno trguje. To-
do dogaja se cele to, da je povpraševanje po liri
od 1. julija naprej vedno večje in tečaj lire dnev-
no raste. Dejanska je od 1. julija naprej tečaj
lire od 22,23 narasel na 24 pesosov za 100 liri
V sedanjem času ima to naraščanje tečaja lire
izredno velik pomen.

Položaj na vzhodnem bojišču:

Priprave za glavni udar

Berlin, 12. julija. mg. Zadnja poročila z vzhod-
nega bojišča dajejo jasno razumeti, da so boji na
Vzhodu prešli v trenutno dobo, ki se lahko označi
kot doba prehodnih priprav. Na fronti je tako na-
stal tudi kratak strateški premor, čigar razlogi so
bili že določeni in razloženi. Priprave za odlo-
čilen in končni zlom »Stalinove črte« so neob-
hodno potrebne, da bi se določili in ustvarili bi-
stveni predpogoji. Predvsem je potrebno pospe-
šeno razbijanje in sestreljevanje postojank, prav
tako pa je treba zbrati nove in sveže sile na
vzhodnem bojišču.

Vse to je razumljivo in popolnoma jasno in
nemški narod za vse to prav gotovo ne zahteva
in ne potrebuje nobenih osvetlitev. Vse to pa se
seveda zelo različno razlaga in izrablja in kanalih,
to je propagande, predvsem pa angleške in ame-
riške propagande. Ta propagandni učinek je seve-
da izrazil tudi Stalin, ki je svojemu zastopniku
pri ameriški vladi, sovjetskemu veleposlaniku
Umanskemu naročil, naj gre k Rooseveltu in mu
razloži položaj na bojišču v čim bolj optimistični
obliki. Toda naročilo je Umanski izpolnil narav-
nost s službeno točnostjo, po razgovoru pri Ro-
oseveltu pa je Umanski izjavil častnikarjem, da je
»predsedniku prinesel zelo dobra poročila o raz-
voju operacij na vzhodnem bojišču.« Ta poročila
ia take propagandne govorice pa seveda še po-
večujejo in napihujejo uradna poročila sovjetskega
vrhovnega poveljstva. Sanjači v Londonu in v
Washingtonu seveda nasledajo vsem tem govoricam
in se zanašajo na točnost poročil češ da so bile
izgube nemške vojske v zadnjih dneh velike in
da nemško vrhovno poveljstvo pripravlja nove sile
za končni zmagoviti napad na Stalinovo črto. Pi-
sarji v angleškem propagandnem ministertvu pa
v svojih izmišljenih poročilih tudi navajajo nekak-
šne številke o izgubah nemške vojske pri Bialisto-
ku in Minsku. Tako se angleška propaganda trudi,
da bi dokazala, da je samoj bitka pri Bialistoku
končana in da se bitka pri Minsku še ni začela,
dasi so sami širili novice, da se je bitka pri
Minsku začela že v prejšnjem tednu.

Vse te propagandne govorice pa so naravnost
smešne, tako izjavljajo v Berlinu. Na ta način je
namreč angleška propaganda vedno skušala tola-
žiti svoje poslušalce in čitatelje, kadar je bilo
treba zabrisati najhujše udarce in poraze. Tako je
angleška propaganda delala že tedaj, ko je morala
zakrivati poraze v Grčiji in na Kreti.

Sovjetska propaganda pa je šla v tem oziru
seveda še dalje in je prekosila ameriško in an-
gleško. Tako je moskovsko radio posegel še dalje
in je med drugim navajal tudi tole: »Nemško po-
veljstvo se je moralo odločiti, da pokliče na vzhod-
no bojišče posadke, ki so na švicarski meji, tiste
posadke pa bodo nadomestili oddelki vojakov, ki
so stari do 60 let in pa vojni invalidi.« Moskovska
»Pravda« pa piše, da je sovjetsko letalstvo močnej-
še od nemškega, ki da nima poguma, da bi na-
padalo in to iz preproste razloga, ker mu je to
strogo prepovedalo nemško poveljstvo. Zgodbi-
ce, ki presegajo vse meje,

Ko pa je bil sovjetski veleposlanik Umanski
pri Rooseveltu, pa je moral tudi zahtevati razna
pojasnila o ameriških dobavah in o vsem, kar je
s tem v zvezi. Roosevelt je sovjetskemu diplomatu
odgovoril najbrž pozitivno, kajti agencija Tass je
že vedela povedati, da bodo naročila sovjetske
vlade v Ameriki hitro izvršena. Pri tem pa je
agencija Tass rekla, da je ta naročila sovjetska
vlada že dolgo izvrševala v Ameriki, to se pravi
že tedaj, ko je Sovjetska zveza še izjavljala, da je
sovražnica anglosaksonskih držav.

Vse te govorice in izmišljotine o strateških
potezih nemške vojske pa ne bodo niti najmanj
vplivale na delo, ki ga opravlja nemška voja
sila

na kopnem, na morju in v zraku. Poročila tuje
propagande niso nič drugega ko izraz srčnih želja pri-
stopnih krogov v Londonu ali v Washingtonu, ki
pa se, kakor vedno, tudi tokrat ne bodo izpolnile.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 12. julija. Ip. Madžarsko vrhovno
poveljstvo poroča uradno: Naše čete nadaljujejo
operacije po določenih načrtih.

V madžarskih vojaških krogih poudarjajo zla-
sti vojna dejanja pionirjev in kolesarskih oddel-
kov. Ti so preselili vsako pričakovanje. Sovjeti so
pri umiku spustili v zrak vse mostove, vse pre-
hode in vse železniške proge. Madžarski pionirji
so morali obnoviti nekaj sto mostov in prehodov.
Ker se je zaradi tega napredovanja motoriziranih
oddelkov zakasnilo, so povsod poslali naprej ko-
lesarske oddelke, ki so v sedanjih bojih pokazali
svoje velike vojaške vrline.

Madžarske čete zasedle Kamenec Podolsk

Budimpešta, 12. julija. Ip. Zvedelo se je, da
so motorizirane madžarske kolone zlomile sovra-
žni odpor ob reki Zbrus in kljub slabemu vre-
menju napredovale ter zasedle mesto Kamenec
Podolsk. Toda madžarske sprednje čete so že pro-
drle 50 km naprej in so onstran reke Studenka.
Boji na vsem bojišču se nadaljujejo v popolnem
soglasju z nemškimi silami.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. julija. Ip. Glavni stan finske
vojske poroča:

Na karelijskem jugovzhodnem bojišču so se
med izvidniškim delovanjem razvili boji in de-
lovanje obojestranskega topništva je bilo zelo
močno. Sovražnik je imel nove izgube na gradivu
in mostu.

Na bojišču pri Lehdjinpohi pri jezeru Ladoga
se je nadaljevala zasedba sovražnega ozemlja.
Onstran Salla se boji nadaljujejo po določenem
načrtu.

Po Stalinovih ukazih so Rusi med temi umiki
hoteli požgati vse hiše, toda finskim četam se je
posrečilo zasedi nedotaknjene vasi.

Finsko izvidniško letalstvo je še ugotovilo,
da Sovjeti rušijo in razdirajo naprave v pokra-
jinah, kjer še ni vojaških bojev.

Finske pomorske sile so v teh dneh ovirale
sovražne prometne zveze. Prav tako so zagotav-
ljale miren promet v finskih vodah.

Na vzhodnem bojišču in na ozemlju pri Han-
göju se nadaljuje delovanje izvidnic in topništva.

Finsko letalstvo je bombardiralo in z ognjem iz
strojnega obsipalo vojaške vlake, vojaške motori-
zirane kolone in zbirališča sovjetskih čet. Delo-
vanje sovražnega letalstva je bilo zelo slabotno.

Letalski boji na zahodu

Berlin, 12. julija. mg. Snoči je bilo objavljeno
uradno poročilo agencije DNB, ki pravi, da je
bilo mesto Münster na Westfalskem pet noči za-
poredoma (od 6. do 10. julija) bombardirano od
angl. letalstva. Na mesto so letala metala še le-
take, v katerih se napovedujejo še nadaljnja bom-
bardiranja. V mestu sploh ni vojaških ciljev.
Münster leži v sredini bogate poljedelske pokra-
jine, mesto pa je po vsem svetu znano zaradi
svojih zgodovinskih in umetnostnih dragocenosti.

Münster ni samo eno najlepših mest v Nemčiji,
ampak tudi v vsej Evropi.

Nato navaja DNB podatke o najpotrebnejših
in največjih zgradbah in dosedanje bombardira-
nje je že zelo poškodovalo stolnico, škofijsko ba-
ročno palačo in ostale pomembne zgradbe, vse to
pa se je godilo v mesečnih nočeh, kar ne opravi-
čuje nobene pomote. Tudi ta bombardiranja
jasno kažejo, kakšne so metode angleškega voj-
skovanja.

Bruselj, 12. julija. Ip. Angleško letalstvo na-
daljuje s svojimi napadi na civilno prebivalstvo,
ki je brez obrambe. Tako je angleško letalstvo
zopet bombardiralo Bruselj, Liege in Verdiers.
V teh mestih živi samo civilno prebivalstvo in
ni nikjer nobenih vojaških naprav. V Bruslju
sicer ni bilo železnih žrtv, v Liegeu pa je bom-
bardiranje zahtevalo 27 smrtnih žrtv in med te-
mi mnogo žen in otrok, 34 oseb pa je bilo hudo
ranjenih. V Verdiersu je bilo devet oseb ubitih,
številno ranjenecv pa je zelo veliko. Materialna
škoda je velika in mnogo oseb je moralo zapu-
stiti svoje hiše, ker so preveč razdejane, ali pa
so v bližini hiš bombe, ki še niso eksplodirale.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 12. julija. Ip. Nemško
vrhovno poveljstvo objavlja:

Boji zavezniških čet na vzhodnem bojišču
potekajo po načrtu.

Oboroženo izvidništvo proti Angliji je ju-
gozahodno od Plymoutha potopilo eno podmor-
nico in zahodno od Portleatha tovorni parnik
z 2.000 tonami.

Na Sredozemskem morju so nemška bojna
letala uspešno napadla vojaške naprave pri

Tobruku. Ponoči je bilo bombardirano angleško
oporišče Port Said ob Sueškem kanalu.

V letalskih bojih ob ohali Rokavskega pre-
liva je sovražnik izgubil 12 lovskih letal vrste
»Spitfire«.

Posamezna angleška letala so ponoči metala
bombe na severozahodno nemško obrežno ozem-
lje. Letala pa so vrgla le malo število bomb.
Škoda ni omembe vredna.

Ordinanze dell'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana

Nomina dell'esperto per l'Unione provinciale dei lavoratori

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, vista la propria ordinanza 8 luglio 1941-XIX, n. 61,

decreta:

Il Fascista Consigliere Nazionale Elio Vagliano è incaricato di assistere, quale esperto, con le funzioni e attribuzioni precisate all'articolo 5 dell'ordinanza 8 luglio 1941-XIX, n. 61, gli organi dell'Unione provinciale dei lavoratori.

Il presente decreto è immediatamente esecutivo e sarà pubblicato nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 9 luglio 1941-XIX.

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli

Nomina del presidente dell'Unione provinciale dei lavoratori

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, vista la propria ordinanza 8 luglio 1941-XIX, n. 61,

decreta:

Il signor dott. Branko Alujevič è nominato presidente dell'Unione provinciale dei lavoratori.

Il presente decreto è immediatamente esecutivo e sarà pubblicato nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 9 luglio 1941-XIX.

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli

Concessione in uso all'Università di Lubiana del padiglione medico-chirurgico dell'Ospedale

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana,

ritenuta la opportunità di regolare i rapporti fra l'Università e l'Amministrazione dell'Ospedale,

decreta:

Il nuovo padiglione medico-chirurgico con l'aula per le lezioni cliniche, di proprietà dello Stato, è dato in uso all'Università di Lubiana a scopo scientifico e per l'insegnamento della medicina interna e della chirurgia generale.

Sono altresì assegnati all'Università di Lubiana con obbligo d'inventario il mobilio del padiglione e lo strumentario scientifico.

In apposita convenzione da stipularsi fra l'Amministrazione dell'Università e l'Amministrazione dell'Ospedale saranno definite le modalità e condizioni per il funzionamento delle due cliniche quali reparti ospedalieri.

Lubiana, 28 giugno 1941-XIX.

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli

Gospodarstvo

Italija na petem mestu v evropski čevljarstvu. Kakor poroča italijanska gospodarska obveščevalna služba, je proizvodnja čevljev v Evropi med letoma 1939 in 1940 nekoliko porastle in sicer od 451 milijonov parov na 476 milijonov parov. Italijanska, nemška in francoska čevljarstva proizvajajo je zaradi vojne malenkostno padla. V Italiji je padla od 30 na 25 milijonov parov, v Nemčiji od 114 na 90 parov in v Franciji od 46 na 31 milijonov parov. V Angliji in Sovjetski Rusiji se je proizvodnja čevljev povečala. V Angliji od 123 na 130 milijonov parov. V Sovjetski Rusiji pa od 44 na 78 milijonov parov. Angleško povečanje gre na rovaš uvoza iz Južne Afrike in Avstralije za vojaštvo. V ostalih državah je nastopilo pomanjkanje obuvaj zaradi nedostatka kože in usnja ter za to, ker je nastala velika potreba po vojaških obuvalih.

Vsi italijanski mestni tramvaj elektrificirani. Od 30. junija letošnjega leta so vse italijanske mestne tramvajske proge elektrificirane. Tudi elektrifikacija izvenmestnih tramvajskih prog bo kmalu končana. 80% od 2.568 km izvenmestnih prog je danes že elektrificiranih.

Člani Združ. trgovcev dobe pravico zdravljenja v Slajmarjevem domu. Združenje trgovcev v Ljubljani je sklenilo sporazum s Trg. bolniškim in podpornim društvom, da lahko postane vsak trgovec v Ljubljani izredni član Trg. bolniškega in podpornega društva. Kakor je znano, ima Trg. bolniško in podporno društvo Slajmarjev sanatorij v Ljubljani. Sedaj bo sprejelo v višje zavarovanje kot izredne članke tudi članke Združenja trgovcev, ki bodo na ta način pod določenimi pogoji dobili pravico do zdravljenja v Slajmarjevem domu. Člani Združenja trgovcev morajo, če hočejo biti deležni teh ugodnosti, pristopiti v Trg. bolniško in podporno društvo, v katerem sicer ne morejo dobiti rednega članstva, kot izredni člani, če plačajo mesečni prispevek, določen na običnem zboru, in za zdravljenje v društvenih napravah (t. j. v Slajmarjevem domu) oskrbne stroške po določenih tarifi. Kot izredni člani bodo plačevali trgovci mesečni prispevek pet lir zase in še posebej za vsakega svojca, toda tako, da mesečni prispevek članov in svojcev ne presega 16 lir. Trgovci imajo potem kot izredni člani pravico do zdravljenja in vse oskrbe v Slajmarjevem domu (tudi operacije) proti plačilu dnevne oskrbnine 42 lir. Od zdravljenja so izzete le nalezljive, duševne, očesne, kožne in spolne bolezni ter biralcji. Za pridobitev pravice do zdravljenja in oskrbe v Slajmarjevem sanatoriju je, kakor za redno članstvo, določena dvomesečna karenčna doba, razen za porodnice, za katere je potrebna devetmesečna karenčna doba. S tem je tudi trgovski stan postal deležen ugodnosti zdravljenja in oskrbe v najmodernejši zdravstveni ustanovi Ljubljanske pokrajine.

Popis previška žitarice na Hrvaškem. Po hrvaškem podeželju hodijo sedaj posebni nadzorniki za popis previškega letos pridelanih žitaric. Poslalo jih je državno ravnanstvo za prehrano v Zagreb, ki jim je tudi dala potrebna navodila. Vsak lastnik zemljišča, ki goji žitarice, dobi po-

(mg) Voj. poročevalci poročajo o žilavi borbi, ki so jo morale nemške čete prestati v svojem zmagovalnem pohodu v Litvi.

Na milijone Nemcev, pravi med drugim poluradno poročilo, sledi po radiu z velikim zanimanjem našemu prodiranju, a nihče si ne more predstavljati, kako težko in trdo je naše napredovanje in koliko žrtev zahteva.

Pehotni vzhodno-pruski polk je dobil zapoved, da prodira. Dosegel je mesto Jura v neprestanem boju s sovjetskimi oddelki, ki so se vgnezdili po gozdovih in po močvirjih. Od Jure dalje je sovražnik zavzel močne postojanke na bregu nekakega potoka. Te postojanke so bile spretno zakrite. Po kratki artilerijski pripravi je polk prešel v napad. Možje, obloženi s svojo priljago, so prekorčili 20 do 30 m široko reko in dosegli nasprotni breg ter naskočili sovražnikove utrdbe pod varstvom lastnega topniškega ognja. Sovražne postojanke so padle ob prvem naskoku, vendar po ljutem boju.

Sovjetski vojski so se branili kakor blazni, nihče ni prosil milosti, nobeden se ni predal. Rajši so se dali pobiti na mestu, kakor pa bi dvignili roke. Po osvojitvi položaja so se nemški vojaki podali dalje na vzhod. Sedaj so videli, da je prehod čez reko stal življenje marsikaterega tovariša, mnogo pa je bilo ranjenih. Pred nami je bila temina gozda, s svojimi pastmi, dobro zakritimi v podrasli. Toda treba je bilo napredovati za vsako ceno.

Medtem, ko so naše tehnične čete krčile pot in se je močvilo trudilo v gozdnatem terenu, je naenkrat sovražna baterija pričela streljati z besnim

Neviden sovražnik:

Zanimivosti o nemškem prodiranju v Litvi

ognjem. Naši možje so odkrili položaj baterije. Treba je bilo hitro postopati, ker sicer bi prišle v nevarnost tudi čete, ki so prihajale za nami. Toda dim so se naši možje vrgli v napad, so se naenkrat nanje vsule krogle sovjetskih vojakov, ki so bili poskriti v drevju. Proti njim so zaregljale nemške streljnice, ki so jih zbijale z dreves, da so padali na zemljo kakor muhe. Kmalu so napadalne čete dospеле do baterije, ki ni prenehala več čas streljati. V nekaj trenutkih je baterija bila zavzeta, potem, ko so jo ukrotili s strojnimi.

Medtem je nastopil večer. Na neki višini je bataljon pripravil prenočišče, toda ne dolgo pozneje smo opazili, da je začel goreti gozd. Polagoma je padala noč, ki k sreči ni dolga. Noč v Litvi traja komaj tri ure. Možje so se trudili, da bi zaspali vsaj eno uro, toda polovica bataljona je morala čuti, ker je vsak čas iz gozda padel strel.

Ob treh smo že zopet bili na poti. Pohod se nadaljuje med močvirji. Ob desetih smo morali prekoračiti drugo reko, kar ni lahko z vso opremo in težkim topništvom. Vsak top vleče 12 konj in vendar je to premalo. Pomagati mora moštvo. Za nami si utira pot tank in je zanimivo gledati, kako premaguje vse ovire. Ko so naše straže prispele na vrh, so javile sovjetske tanke, toda mi nismo imeli z njimi opravka, ker jih je hitro preganlo naše topništvo.

To je vojska na litavski zemlji. Kdor bere samo poročila vojnega poveljstva, da se operacije nadaljujejo po načrtu, si težko predstavlja, pod kakšnimi okoliščinami je treba napredovati.

Bela Rusija in njeno divje Polesje

Bela Rusija je že večkrat v zgodovini bila krvavo bojišče, kjer je v bojih potolelo mnogo človeških krvi. Iz novejših zgodovine omenjamo zgolj Napoleonovo vojsko, ki je tukaj šla proti Moskvi, krvave boje iz svetovne vojne ter rusko-poljske boje iz leta 1919/1920.

Bela Rusija se imenuje tista dežela, ki je nekdanj pod carji bila sestavni del ruskih gubernij Minsk, Vitebsk, Grodno in deloma tudi Smolensk ter Vilna. To je dežela, ki leži nekako med Litvijo in Litvo ter Poljsko in Ukrajino. Na vzhodu pa meji na Rusijo. Vsa Bela Rusija šteje kakih osem milijonov ljudi ter meri kakih 200.000 kvadratnih kilometrov.

Bela Rusija je dežela velikih razvodij, tukaj poteka veliko razvodje med Vzhodnim in Črnim morjem. Stevilne reke, ki tukaj teko, Njemen, Pripet, Narev, Dvina, delajo velikanska močvirja, ki jih navadno imenujemo Polesje, Pripetska močvirja, Pinska močvirja, Rokitna močvirja itd. Reke so med seboj povezane z raznimi prekopmi. Močvirja se delajo tam, kjer je zemlja docela ravna. So pa v Beli Rusiji tudi položni hribočki 200 do 300 metrov visoki, kateri nekoliko spreminjajo enolično zunanost te dežele. Ponekod so med temi griči nastala jezera, na severu Litvanska jezera, ki so nekako nadziranje dalje proti zahodu ležečih Mazurskih jezer.

Zlasti Litvanska jezera so bila vedno v zgodovini velika bojišča. Močvirja v Polesju pa so skoraj neprehodna. Celo velike ceste in železnice so speljane mimo teh močvir. Klasična vojaška cesta, ki jo po njej marširala tudi Napoleonova armada proti Moskvi, se izogiblje glavnih močvirij. Po tej cesti zdaj napadajo tudi nemške oklepne divizije, in sicer od Bresta Litovskega skozi Minsk na Smolensk. Tukaj mimo teče tudi železniška proga, ki

veže Varšavo z Moskvo. Od Varšave skozi Brest Litovsk, Sluck in Bobruisk vodi še ena cesta v Mosko, medtem ko druga velika cesta veže Brest Litovsk s Kijevom skozi Kovel in Rovno. Sicer v teh krajih ni cest, kvečjemu le poljski kolovozi, ponekod pa še teh ni. Ljudje si tukaj pomagajo tako, da v čolnih veslajo po rekah. Pozimi seveda, ko močvirja zamrznejo, je prehod lahek.

Bela Rusija ima velike gozdove, med katerimi je najbolj znamenit sloveči pragozd Bjeloveža. V tem gozdu, ki je nekdanj bilo lovišče poljskih kraljev, pozneje ruskih carjev, so se do svetovne vojne ohranili bizoni, ki so drugod v Evropi povsod izumrli. Kajpada Bjeloveža ni pragozd v prvotnem pomenu besede, ker je v njem že davno pela žaga in sekira ter gozdno gospodarstvo že davno urejajo gozdarji.

Okoli Minska pa se je gozd umaknil rodovitnim njivam, katere pridni beloruski kmeti lepo obdelujejo, da pridelujejo na njih pšenico, rž, oves, ječmen, krompir, ajdo in lan. Tudi živinoreja je tod lepo razvita. Sovjetski del Bele Rusije je zadnja desetletja postal celo precej industrializiran. Prej ko slej pa je glavno bogastvo Bele Rusije in Polesja gozd, divjad, lov in ribolov. Poleg bizona, srnjadi, jelenjadi in druge take divjadi je tod še mnogo divjih svinj, bobrov in celo losov. Te jeleni podobne živali, ki je v predzgodovinski dobi živel v Evropi, drugod skoraj nikjer več ni. Da so tu doma še medvedi in volkovci, je jasno.

Zgodovina Bele Rusije je pestra. Beli Rusi so slovanski rod, ki je v prvih časih krščanstva med Slovani živel pod kijeviskimi ukrajinirskimi velikimi knezi. Pod velikim knezom Vladimirjem so tudi Beli Rusi sprejeli krščanstvo ter stopili v območje vzhodne cerkve. Ko pa je kijevisko carstvo razpadlo, je Bela Rusija prišla pod veliko kneževino Litvo, kar se je zgodilo v 13. stoletju. Takrat so Litvini bili še pogani. Belorusi so bili kulturno mnogo višji kakor Litvini, kateri so se kmalu nato spreobrnili h krščanstvu ter ustanovili veliko državo. Pod Jagelom so Litvini s Poljaki ustanovili skupno državo, najprej personalno unijo, nato pa še realno. Tako je Bela Rusija prišla pod poljski vpliv. Tako je poljski jezik in poljska kultura prevladala ta narod in deželo. To je trajalo do leta 1793., ko je bila ta dežela priključena Rusiji ob delitvi Poljske. Leta 1922 je bila Bela Rusija razdeljena med Rusijo in Poljsko, dokler leta 1939. ni spet vsa prišla pod Rusijo. Belorusi so baje najbolj čist slovanski rod, ker je v njem najmanj mešane krvi, kar ni čuda, saj so živeli v nedostopnih gozdovih in močvirjih. Dasi so Beli Rusi stopili v krščanstvo po vzhodni cerkvi, je vendarle več kot polstoletno državno sožitje s katoliškimi Poljaki zapustilo v njihovi narodni kulturi neizbrisne znake. Katoliška kultura je pronicala njihovo duhovno življenje, zlasti njihovo plemstvo in izobraženstvo. Kmet je slej ko prej ostal pri starem, dasi tudi mimo njega ta duhovni vpliv ni šel brez sledov. Tako so Beli Rusi v teku stoletij postali docela samosvoj slovanski rod, ki je soroden sicer Rusom in Ukrajincom, vendarle pa ni ne eno ne drugo. Ruski element je v teku dobrih sto let, kar je Bela Rusija bila pod ruskimi carji, od leta 1793. do 1918., med Belorusi zapustil le malo sledov. To tudi ni čudno, saj je Rus v Beli Rusiji v tem razdobju bil le ruski uradnik in ruski vojak, prišel je in spet odšel, narod pa je ostal, kar je bil prej.

Največje mesto Bele Rusije je Minsk, ki šteje 180.000 prebivalcev ter je postal središče sedanega beloruskega duhovnega življenja. Po delitvi Bele Rusije med Rusijo in Poljsko leta 1922. so Rusi v Minsku ustanovili univerzo in druge šole. Drugo mesto je Vitebsk ob reki Dvini ter šteje nad 100.000 duš, Bjalistok šteje blizu 100.000 prebivalcev. Druga večja mesta so Grodno, Mohilev. Homel ter trdnjavi Brest Litovsk ob Bugu ter Bobruisk ob Bereznici. Vsa druga mesta so mnogo manjša ter bolj podobna podeželskim trgom.

To je v kratkem Bela Rusija, sedanje krvavo bojišče na divjem in močvirnem Polesju. Pravijo, da je to Polesje divlje, da je v njem še ostanek iz pradavnine, da pa je tako lepo, da ga ne more nihče več pozabiti, kdor ga je enkrat videl.

Japonski tisk o vojaški zvezi med Anglijo in maršalom Čankajškom

Tokio, 12. julija. Ip. Japonski listi pišejo, da bo kmalu sklenjena vojaška zveza med Anglijo in maršalom Čankajškom. Ta zveza bi naj bila objavljena še v mesecu juliju, ko bo general Down, načelnik angleškega generalnega štaba na Daljnem vzhodu prišel v Cunking.

Japonski listi opozarjajo vlado, da naj stori primerne korake, da se popolnoma izloči pogubni angleški vpliv v Aziji, pod vodstvom Japonske pa naj se ustvari območje koristnega sodelovanja med narodi vzhodne Azije.

»Svet komisarjev« v Belgradu

Belgrad, 12. julija. Imenovanih je bilo devet komisarjev, ki bodo tvorili ministrski svet komisarjev. Njegov predsednik je Acimović. (mg.)

Naredbe Vis. Komisarja za Ljubljansko pokrajino

Preureditev strokovnih delavskih organizacij

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na zakon o zaščiti delavcev z dne 28. februarja 1922. in na poznejše spremembe ter smatrajoč za nujno potrebno, da se preuredijo v Ljubljanski pokrajini obstoječe strokovne organizacije,

odreja:

Člen 1. Delavska zbornica v Ljubljani se imenuje odslej Pokrajinska delavska zveza.

Zbornica je juridična oseba in spada pod nadzorstvo Visokega Komisarjata.

Člen 2. Pokrajinska delavska zveza je upravičena popolnoma in edina predstavljati koristi vseh delojemalcev Ljubljanske pokrajine.

Vanjo spadajo vse obstoječe delavske strokovne organizacije.

Zunaj Pokrajinske delavske zveze se delavske strokovne organizacije ne morejo ne dovoliti ne ustanjavljati.

Člen 3. Pokrajinsko delavsko zvezo vodi predsednik, ki ga imenuje Visoki Komisar, pomaga pa mu upravni odbor, sestavljen iz predsednikov strokovnih organizacij, iz katerih sestoji.

Tajnika imenuje Visoki Komisar na predsednikov predlog.

Člen 4. Pokrajinska delavska zveza izvršuje nadzorstvo nad vsem delovanjem podrejenih organizacij, odobruje proračune in obračune, določa prispevke in vobče opravlja vsa dejanja, ki ne spadajo v redno upravo.

Člen 5. Pri prvi uporabi ureditve, določene s to naredbo, poslujejo organi Pokrajinske delavske zveze ob podpori strokovnjaka, ki ga imenuje Visoki Komisar in ki bo imel nalogo usmerjati in vzporejati tako poslovanje zveze kakor tudi pripadajočih strokovnih organizacij, z močjo, da pospešuje, prekliče ali spreminja ukrepe in da nadzoruje ohranitev zadevnih imetij ter izterjevanje in razdeljevanje prispevkov.

Člen 6. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 8. julija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Kirurški paviljon v bolnišnici prepuščen v uporabo ljubljanske univerzi

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za potrebno, da se urede odnosi med univerzo in upravo bolnišnice,

nareja:

Novi zdravniško-kirurški paviljon z avlo za klinična predavanja, ki je državna last, se izroči v uporabo ljubljanski univerzi v znanstvene namene ter za pouk notranjega zdravilstva in splošne kirurgije.

Ravno tako se izroče v inventarno shrambo ljubljanski univerzi oprava paviljona ter znanstveni instrumenti.

V posebnem dogovoru, ki se ima skleniti med upravo univerze ter upravo bolnišnice, bodo določeni pogoji in način poslovanja obeh klinik kot bolniških razdelkov.

Ljubljana 28. junija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Strokovnjak pri Pokrajinski delavski zvezi imenovan

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi svoje naredbe z dne 8. julija 1941-XIX, št. 61,

odreja:

Fašist, narodni svetnik Elio Vagliano je odrejen, da kot strokovnjak podpira organe Pokrajinske delavske zveze in sicer s področjem, določenim v členu 5. naredbe z dne 8. julija 1941-XIX, št. 61.

Ta odredba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 9. julija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Predsednik Pokrajinske delavske zveze imenovan

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi svoje naredbe z dne 8. julija 1941-XIX, št. 61,

odreja:

Za predsednika Pokrajinske delavske zveze se imenuje g. dr. Branko Alujevič.

Ta odredba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 9. julija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Seja bolgarskega parlamenta

Sofija, 12. julija. Ip. Predsednik vlade Filov in zunanji minister Popov sta pred klubom parlamentarne večine podala poročilo o zunanjem položaju Bolgarije.

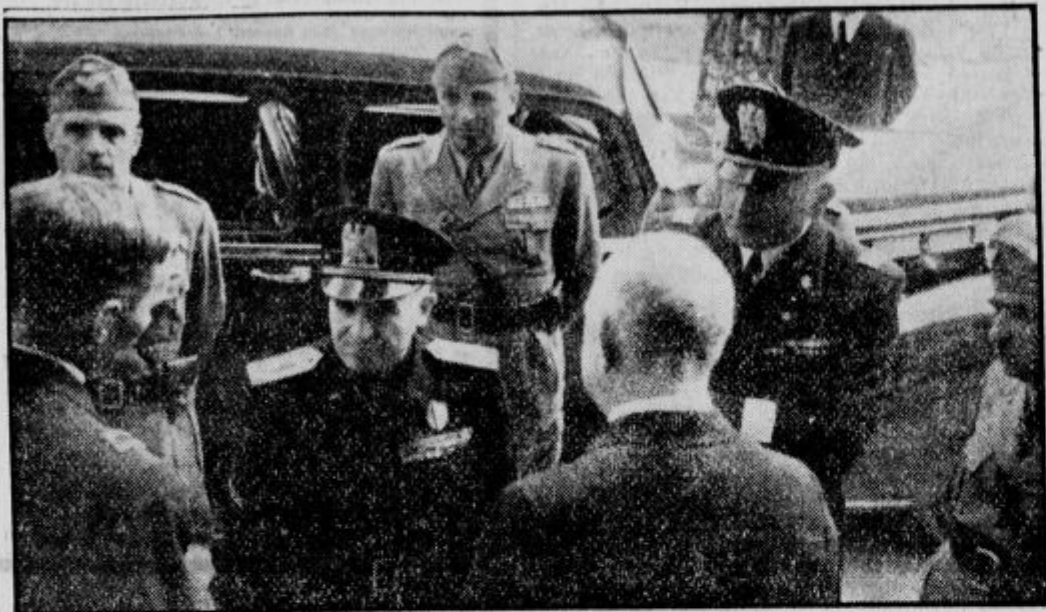
Danes bodo predložili parlamentu zakonski predlog o proračunskih povzkih, ki so potrebni zaradi nastalih razmer. Ta proračunski povizek obsega 4 milijarde 289 milijonov levov.

Parlament je razveljavil volitve devetih komunističnih poslancev in je bila poslanec imuniteta odvzeta zaradi njihovega protidržavnega delovanja.

Dr. Adžija v Zagrebu ustreljen

Zagreb, 12. julija. Kakor znano, je bil pred dnevi ubit hrvaški redar. Zaradi tega je, kakor je bilo uradno sporočeno, oblast dala prijeti ter je nato na smrt obsodila in ustrelila 10 znanih komunistov, ki so bili obdolženi, da so oni sokrivi tega zločina. Med obsojenimi in ustreljenimi je tudi znani dr. Adžija, uradnik bivšega SUZOR-ja v Zagrebu ter eden izmed komunističnih ideologov.

Eksc. Puzzolu je obiskal vrhovne slovenske sodne ustanove

Sprejem Eksc. Puzzoluja pred sodno palačo.

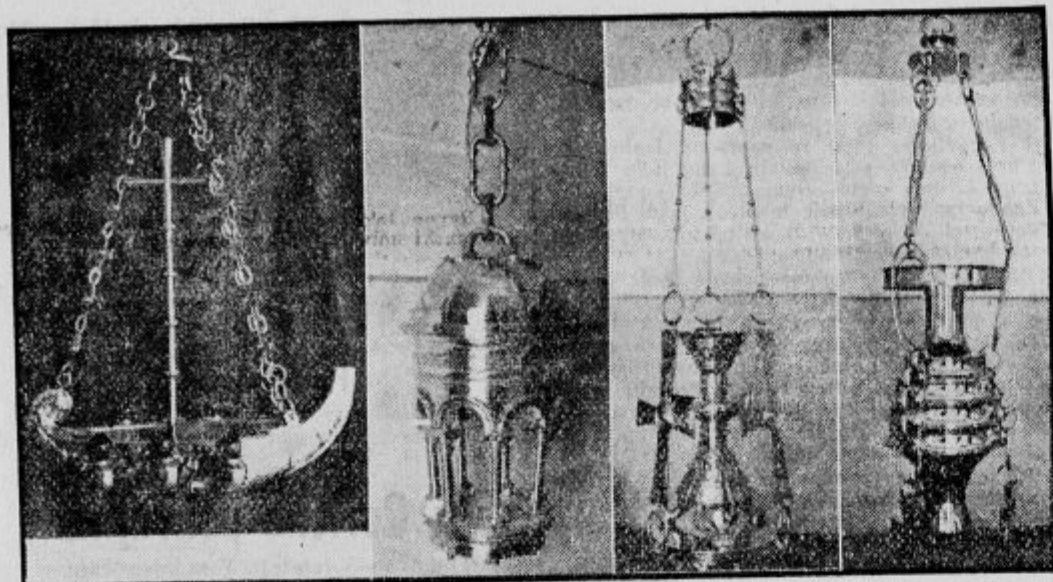
Kakor smo že poročali, je v petek opoldne prispel v Ljubljano državni Podtajnik v Ministrstvu za Milost in Pravico Eksc. Puzzolu. Obisk visokega dostojanstvenika dokazuje ponovno, kako veliko skrb posveča Italija ljubljanski pokrajini in njenemu razvoju ne le v gospodarskih, ampak tudi v upravnih vprašanjih. Zato je Eksc. Puzzolu že prvi dan svojega obiska v Ljubljani uporabil zato, da se je seznanil z razmerami v našem sodstvu. Ob petih popoldne je namreč obiskal najvišje sodne ustanove v sodni palači. Pred sodno palačo so pričakali visokega predstavnika Armadni general Eksc. Robotti in Divizijski Poveljnik general Orlando ter predstavniki upravnih oblasti. Eksc. Puzzolu je prispel pred sodno palačo v spremstvu Eksc. Vis. Komisarja. Ob vstopu je bila postavljena častna straža Kr. Karabinerjev, na vratih pa je sprejel visokega gosta predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia, ki je izrekel priščno dobrodoščilo in tople pozdrave v imenu vsega sodniške zbora. Državni Podtajnik Eksc. Puzzolu se je zahvalil za sprejem in nato odšel s spremstvom v palačo. V salonu so pričakovali

Eksc. Puzzola komisariatni svetniki, okrajni in okrajni sodniki. Potem ko je predsednik apelacije dr. Golia predstavil navzoče visokemu predstojniku, je izrazil prvi predsednik slovenskega kasacijskega sodišča dr. Konda hvaležnost slovenskega sodstva za ukrepe, ki sta jih izdala Vlada in Visoki Komisariat, da bi zagotovila razvoj sodstvene uprave. Na koncu svojega govora je izrazil vdanost našega sodstva.

Eksc. Puzzolu je v svojem nagovoru dejal, da je vzel na znanje čustva lojalnosti, ki jih je slovensko sodništvo doslej pokazalo ter se zahvalil za topli sprejem. Pohvalil je mirnost in naglico, s katero je bil zagotovljen redni razvoj sodnega delovanja. Fašistična vlada bo z enako lojalnostjo skrbela za ureditev sodstva v novi pokrajini in bodo koristili in pričakovanja sodnikov v zakoniti meri izpolnjena.

Po prišrnem slovesu je Eksc. Puzzolu zapustil sodno palačo in se podal na sedež Visokega Komisarja. Tam je bila nato seja, na kateri so bila obravnavana razna vprašanja, ki so v zvezi z našim pravosodjem.

Ob prvi obletnici Žal

Prva slika nam kaže novi lestencec za molilnico na Žalah, ostale tri slike pa svetilke za posamezne kapelice na Žalah. Vse lestence in svetilke je po načrtih projektanta izdelala tvrdka bratov Zmuc na Tyrševi cesti z mojstrskim znanjem, da nove svetilke res predstavljajo vrhunec slovenske umetnostne obrti.

Ljubljana, 12. julija.

Ta teden so naše svojstvene Zale praznovali obletnico, ko so bile blagoslovljene in izročene svojemu namenu. Lani 9. julija je bil pa z Žal prvi pogreb, ko je o pomenu Žal prav lepo govoril župnik Jenko iz Most, ki je z Žal spremljal k Sv. Križu preužitkarja Antona Plevnika. Mestni pogrebni zavod je svojemu prvemu gostu na Žalah priredil najslovesnejši pogreb popolnoma brezplačno.

Vseh pogrebov z Žal je bilo v prvem letu 632 in pri pogrebi so se Ljubljančani navadili na Zale ter jih začeli hvaliti. Zadovoljni so bili pogrebi, ker je slovo od pokojnih sedaj prav naglo opravljeno, pri pogrebi iz mesta je pa trajalo tudi po več ur. Še bolj so pa z Žalami Ljubljančani zadovoljni zato, ker kapelice in vse okolje Žal vlija v razbolena srca tolažbo in lajša bolečine težkega slovesa od dragih svojcev in prijateljev. Pogrebi z Žal so sedaj resnične slovesnosti, kjer se človek zatopi v misli na pokojnega in na slovo od njega ter ga pri tem nikdo ne moti, kakor se je to dogajalo pri dolgotrajnih pogrebih skozi vse mesto med največjim prometom in tudi med vrstami ljudi, ki se niso vedli prav nič

pietetno, temveč navadno z najrazličnejšimi opazkami bolj ali manj tehtno prodajali zjajala.

Pogrebi z Žal so prava opravila pobožnosti in poglobitve. Na drugi strani pa Zale navdajajo pogrebe s plemenitimi občutki, ki jih v srcih zbujajo že sama lepota našega Vseh svetih vrta. Že na Žalah občutimo tisto mistično odmaknjenost od onostranstva, izmučena srca pa hladi duh blaženosti v večnosti.

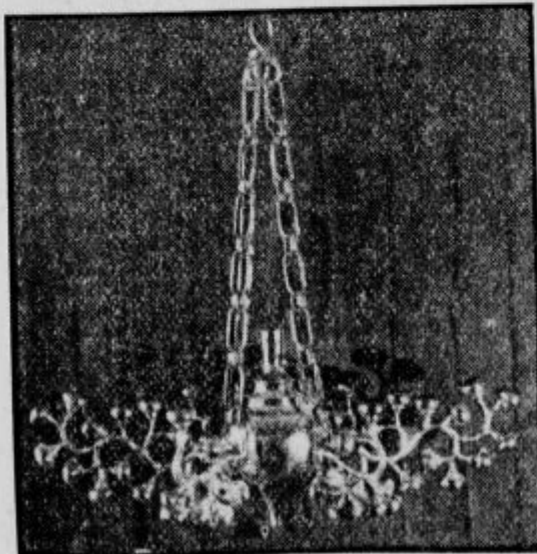
Ni več potrebno spominjati na neprijetnosti in zadrege, ki so jih imeli svoji umrlih, predno je Ljubljana dobila Zale. Sedaj mrliči po stanovanjih ne povečujejo več potrtosti žalujočih do onemoglosti in prizorov obupa Zale so omilile, olepšale in oplemenitile slovo od naših dragih.

Skratka, Ljubljančani so zadovoljni z Žalami. Najbolji dokaz temu je 632 pogrebov z Žal, iz mesta je bilo pa samo 81 pogrebov. Pri teh pa moramo pomisliti zlasti na redovnice in redovnike ter sploh na duhovščino, ki pred pogrebom z večino počivajo po cerkvah. Toda tudi redovniške hiše svoje sestre in brate že spremljajo z Žal k večnemu počitku.

Zanimivo je, da je med temi 81 pogrebi iz mesta bilo največ pogrebov iz Trnovega in z Galjevice, čeprav je naše prebivalstvo dobro poučeno, da so pogrebi z Žal za petino cenejši kakor iz mesta. Vsi pogrebi najodličnejših in najuglednejših meščanov so bili z Žal. Med 632 umrlih, ki so počivali na Žalah, je bilo tudi 62 pravoslavnikov in 2 starokatolika. Tudi vsi ti so počivali na Žalah v istih kapelicah, kjer se je od svojih poslovilo 674 rimokatolikov. Zale so namreč na razpolago prav vsem veroizpovedim ter je Mestni pogrebni zavod vedno upošteval želje strank ter njih svoja položil v ono kapelico, katero so želeli.

Že prej smo omenili, da je bila večina pogrebov skozi mesto iz Trnovega in z Galjevice. Svoji so rekli, da na željo pokojnega, vendar se je pa pokazalo, da so naročali dražje pogrebe iz mesta posebno revnejši sloji, skoraj brez izjeme se pa Žal poslužujejo premožnejši sloji, čeprav so pogrebi z Žal cenejši, ter so svoji pri pogrebi z Žal prihranili natanko 36088,59 lir stroškov.

Zale so pa tudi vsak dan lepše, saj je danes urejenih že vseh 14 kapelic skoraj popolnoma, molilnica je pa dobila že prekrasen oltar, ki ga občudujejo domačini in tuji. Za posebno krasoto pa vsi občudujejo smatrajo čudovito lepo oblikovana svetila po kapelicah. Te dni dobe spet tri kapelice nove svetilke izredno plemenitih oblik, v kratkem pa dobi tudi molilnica dvojne lestencev,

Drugi lestencec za molilnico za Žalah.

ki spadajo pač med najlepša dela sodobne cerkvene arhitekture.

Tudi lepe klopi so že postavljene po vseh Žalah in kmalu bo tudi novi vodnjak poživljala vedno tekoča voda. Raznovrstna trta bo obrasla bele stene kapelice, razvilo se bo vse rastlinstvo, da bodo Zale prav kmalu vse v zelenju in cvetju. Postale bodo pravi vrt notranje zoranosti in najplemenitejši izraz naše srčne kulture.

Prvi vtisi iz tržaškega življenja

Trst, v juliju.
Prvi neposreden vtis, ki ga dobiš pri prihodu v Trst, ko se vzdramiš iz omamljivega pogleda na morje in na mesto, je — vročina. Julij je v Trstu res vroč mesec. Kadar nataknejo vozniki svojim konjem »klobuke« na glavo, tedaj se Tržačani zavedajo, da je postalo vroče. Ti »klobuki«, narejeni iz platna tako, da imajo posebne luknje za ušesa, čuvajo živali pred nevarnimi posledicami vročine. Konje in konjske klobuke pa je spravila v veljavo šele vojna, poprej so jih že pozabili, povsod, v osebnem in tovrnem prometu jih je izpodrinil avto. Danes pa so avtomobili v Trstu redki. Velikih luksuznih osebnih vozil sploh ne vidiš, tudi avtomobiljev je malo, zato pa več izvoščkov in tovrnih voz s konjsko vprego.

Drugi vtis — vojna se v tem mestu skoraj ne pozna. Na ulicah, v lokalih, pisarnah, povsod vidiš še vse polno mladih mož in fantov, v civilu. Zaveš se, da je Italija velika država in njen narod tako številan, da se lahko vojskuje na raznih bojiščih, pa še ni izrabila vseh svojih rezerv. Zato je mesto silno živahno, ulice prepolne ljudi, prav tako lokalni. Trgovine so polne raznega blaga. Tu še nič ne poznajo pomanjkanja, vsega je še dovolj. Cene niso pretirane, kajti izbira je zelo velika, poleg tega pa — še se malo spoznaš v mestu — odkriješ kmalu lokale v stranskih ulicah, kjer dobiš isto mnogo ceneje kakor v glavnih.

Tudi glede hrane se Tržačani ne pritožujejo. Omejitve je samo glede mesa, ki se dobi dvakrat na teden, v soboto in nedeljo, ter makaronov in riža, ki sta na karte. Kruha pa je dovolj in brez karl, prav tako rib, ki pa so precej drage, ker se zelo izvažajo v notranjost. Sicer pa Tržačani sedaj vsega tega ne pogrešajo, ko imajo tako ogromno izbiro v zelenjavi in sadju. Trg je prepoln vsega tega. V gostilnah dobiš še veliko izbiro, kuhinja se je spretno prilagodila novim razmeram in ponuja meso razne druge zanimive specialitete, ki pa seveda ne ugajajo vsakemu želelnu.

V mestu se zelo veliko dela. Znatno število novih zgradb se dovršuje. Največje delo je gradnja nove univerze, ogromnega bloka, ki bo na visokem Seolietu dominiral nad mestom. Silno je živahno industrijsko življenje. Vsa velika podjetja delajo noč in dan ter dajejo zaslužka tisočim in tisočim.

Iz Hrvaške

Elektrifikacija železniške proge Budimpešta—Zagreb—Reka. Prometno ministrstvo v Zagrebu je sklenilo elektrificirati hrvaški del železniške proge Budimpešta—Zagreb—Reka.

Poziv delodajalcem za izplačilo vojaške podpore. Minister za zadržništvo dr. Lovro Sušić je pozval vse hrvaške delodajalce, da naj čim prej svojim uslužbenecem izplačajo posebne vojaške podpore ter jim na ta način pomorejo prebroditi današnje težke čase.

Sklad za podeljevanje podpor ustaškim vdovam. Zagrebški župan Werner je izdal odredbo o ustanovitvi sklada za podpiranje ustaških vdov in njihovih otrok. Mestni župan je kot prvi daroval v ta sklad 3000 dinarjev.

»Ustaška mladost«. Za ustaško mladino je prišel v Zagreb izhajati nov list »Ustaška mladost«.

Potreba po ustanovitvi Kmečke banke v Zagrebu. Zaradi načrtnega dvigovanja hrvaškega kme-

Naša narodna tradicija

Narodna tradicija, izročilo prednikov potomcem, je v vsakem narodu, ki hoče živeti svoje narodno življenje, dragocena dediščina. Brez nje narod neha biti narod. To ni le narodova zgodovina, katere pripoveduje o bojih in trpljenju davnih dedov, to ni zgolj narodov jezik, ki ga je sedanjí rod sprejel od očetov, to so tudi narodove sege in navade, njegove narodne nose, narodni pregovori, zraven pa tudi urejeno družinsko življenje, spoštovanje staršev in prednikov, nič manj pa vera in versko življenje. To so tisti elementi, na katerih more in mora vsak narod graditi svojo prihodnost. Največji varuh teh svetlin je pri nas bil včasih kmet, ki je bil tej svoji tradiciji tako zvest, da je ta zvestoba prehajala že v okostenelost, neke vrste konservativnost, katere napredka ni prenašala.

Moderna izobrazba pretekla in polpretekla dobe pa teh bistvenih narodnih elementov v njihovi važnosti ni hotela priznati ter jih v svojem delu ni vpoštevala, s čimer je narodu mnogo škodovala. Poznejši razvoj našega narodnega življenja namreč je pokazal tole resnico: Kjer se narod začenja sramovati izročila svojih prednikov, narodnega izročila, se začenja sramovati končno tudi samega sebe ter postane izkoreninjena masa. Marsikaj, kar smo zadnje čase v našem narodu bridkega doživeli, ima svoje korenine prav v tem dejstvu. Gojili smo sicer pri paradah slovenske narodne nošnje, ki pa niso bile več stare, pristne, splošno slovenske, marveč smo se vrgli na izrazito gorenjske, ker so te bile bolj bahate. Zato je mnogo mlajša avba pri ženskah izpodrinila pol tisočletja staro slovensko pečo. Niti tukaj nismo znali ohraniti, kaj šele poživiti stare slovenske tradicije. Prav tako so z modernim napredkom iz naših kmečkih domov skoraj docela izginile starodavne slovenske sege in navade, katere so naše prednike v žalosti in veselju spremljale dolga stoletja.

Rečeno je že bilo, da bi bilo pretirano in konservativno, ko bi zaradi svojih narodnih tradicij hoteli zavračati vsakršen napredek. Toda povedati je tudi treba, da pri vsem napredku nikoli ne bi smeli pozabiti svojih narodnih tradicij. To valovanje med silami narodne tradicije in med silami napredka pomeni le ritem življenja, ki ga moramo znati prav uglasiti, kakor v božjem stvarstvu soglasno delujeta dan in noč, zima in poletje.

Vsi narodi so temu vprašanju že davno posvetili svojo pozornost. Sloveči možje vseh narodov se pečajo s tem vprašanjem ter naglašajo, da je pomen narodove tradicije globoko etičen, socialen in nacionalen, da je zdrava narodova tradicija življenjski temelj krščanske družine, temelj grudi zvestega kmeta ter opora mesnega delavca in obrtnika.

Zdaj prihaja čas, da slovenski narod začne znova obnavljati in graditi svojo narodno tradicijo v vseh njenih plemenitih oblikah, če hočemo v sedanje zmaterializirano gledanje sveta zanesti več luči, več idealizma. Ko pričnemo graditi novo družbo, družbo zdravega slovenskega naroda, ne bomo mogli mimo teh idealističnih zasnov, če nečemo, da bomo v materializmu poginili kot narod in ljudje.

ta in preprečenja obubožanja manjših hrvaških kmetijskih posestev, se v Zagrebu bavijo z mislijo ustanovitve posebne Kmečke banke, ki bi morala najtežnje sodelovati z družinskimi organizacijami in potom njih podpirati hrvaško kmetijstvo s cenanim kreditom.

Nova tramvajska proga. Zagrebska mestna občina gradi novo tramvajsko progo proti Šestinu.

Novi karlovaški župan. Za župana v Karlovcu je imenovan dr. Franjo Deak.

Centrala okrajnih pomožnih zadrug za kreditiranje prehrane bosanskega prebivalstva se je preselila iz Zagreba v Sarajevo.

Nemška konzervna industrija išče po Hrvatskem 100 novih delavk.

Vitovlje — vipavski Jeruzalem

Božjepotna cerkev Matere božje na Vitovljah.

Iz Gorice, ki dremlje v zatišju zelenic, bohotnih vrto, zgrnjena okoli obnovljenega Grada, pelje bela cesta ven »na deželno«. Tja proti Vipavski dolini, mimo Kronberga. Tu mora biti prva postaja pri našem Vinku, pri župniku in skladatelju Vinku Vodopivcu, čigar ljubke in sočne melodije se razlegajo po vsej slovenski zemlji in še daleč naokoli. V naslonjaču sudi, popolna flegma, pa cigaro vleče in modruje — in iz preprostega modrovanja se bliskajo bistre, ostre strele duha o umetnosti in o smeri bodočnosti.

Sempas! To je občestna vas, ime ji je dal sveti Bas. Tu se že začne Podgorje, to je deželica ob vznožju Trnovske planote in te vaščane zmerjajo drugi Vipavci za Podgorce. Za hrbitom ima Sempas kršno pobočje, pred sabo pa plodno in tudi močvirno ravnino, ki jo namaka Lijak. Pozdravim staro, a trdno grčo gospoda Miha in se pomaknem naprej proti Oseku. Nad vasjo strmi osek, ogromna skala, kakor da bi jo potresni škral bi odsekali. V bregovih zelene pa vinogradi z vrstami plemenitih trt, pravo znamenje vinogradniškega napredka. Bog daj, gospod France iz rodu kranskiških Franketov, ki tudi župnikuje in ovce paseš že skoraj 40 let. Saj si že hotel v penzijo, pa so te očanci pridusali, da moraš še naprej registrati, da jim otroke pokrstiš in izučiš in jim še električno luč v vas spelješ, večni, zdravi optimist. V tvojo faro rinec, v tvojo podružnico Vitovlje, ne zametil

Iz Oseka se vije pot v strmino, debelo uro, tja gori proti skalnatemu griču, ki se dviga sredi pobočja Čavna in nosi kamenito krono — široko in trdno cerkev Matere božje na Vitovljah.

O Vitovlje, vipavski Jeruzalem! Tu so bili zgradili naši slovenski Vipavci v 15. stoletju tabor proti turškim tolpom, ki so se večkrat valile po Vipavski dolini proti Soči. Še vidiš na vrhu trdnjavske obzidje in zavetišče — stoljetja so prešla, naš rod živi še tod.

Sedi, fant, v senco borovega gozdička pod cerkvijo in premišljaj, kako trdoživo in močno je slovensko plemo in kako Bog nad njim čuva, ker mu je tisoč let in že več zvesto — pa razpri oči in poglej krasoto, ki se odpira pod teboj. Vasice sredi zelenice, grički vipavski, za njimi zobčati greben sivega Krasa, vmes pa teče krotka Vipava. Koliko naših ljudi je črpalo na Vitovljah vero, resnico, lepoto, ko so se dvignili nad utrudljivi in oglušilni ritem vsakdanjosti! Ti moj prijatelj Loize Remec, poet gorških puntarjev in slovenski pisatelj in župan. Iz Oseka, tvoje domačije, si romal stokrat, deček in študent, na Vitovlje in si tod vsrkaval moč in idealizma. Tvoj pobratim Venceslav Bele, skromni pisatelj in veliki ljubitelj umetnosti, dekan kanalski, je v letu 1938 vsak mesec enkrat maseval na Vitovljah za naš narod, kot da bi slutil, da se bliža velika potreba.

Vipavec.

**„Slovenček“
Kofedara**

STANE LE 9 LIR • OBSEGAL BO CEZ 20 STRANI • OBILICA POLOVICA STRANI „SLOVENČA“ • NAROCITE GA TAKOJ!

Policijska ura v Ljubljani in Ljubljanski pokrajini

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi svoje navedbe z dne 21. junija 1941-XIX, št. 50, glede predpisov o prometu in javnih obratih,

smatrajoč za umestno, da določi policijsko ura javnih obratov po zadevnih kategorijah, po zaslišanju Kvestorja,

odreja:

Cl. 1. Policijska ura javnih obratov, odredjena s čl. 2 navedbe z dne 21. junija 1941-XIX, št. 50, se določa sledeče:

za prenočišča, restavracije in kavarne do 24. ure v ljubljanski občini in do 23. ure v vseh drugih krajih pokrajine;

za ostale javne obrate (buffete, gostilne, točilnice, pivnice itd.) do 23. ure v ljubljanski občini in do 22. ure v vseh ostalih krajih pokrajine;

Cl. 2. Prekrški se kaznujejo z globo od 100 do 1000 lir ter eventualno tudi z odvzemom ali razveljavitvijo obratnega lista.

Cl. 6. navedbe z dne 29. aprila 1941-XIX, št. 13, se s tem razveljavlja.

Cl. 3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem 14. julija 1941-XIX.

Ljubljana 12. julija 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
EMILIO GRAZIOLI

Ne pozabite na rok za dvojezične napise

Odkar je Visoki Komisar Eksk. Grazioli izdal naredbo o obveznih dvojezičnih tablah in napisih, so Ljubljanci hitro začeli izvajati navodila navedbe, tako da vidimo po mestu že sedaj velik del napisov, ki so izdelani tako, kakor določba predpisuje. Nekateri doslej še niso uredili napisnih tabel in napisov. Naredba pravi, da je čas do vstega 31. jul. Po tem času bodo morali biti vsi napisi dvojezični. Table, razglasi in napisi, ki se v tem roku ne bi preuredili skladno z določbami navedbe o dvojezičnih napisih, bodo odstranile občinske uprave na stroške obveznikov, ki bodo poleg tega še denarno kaznovani v znesku od 380 do 5.800 lir. Opozarjamo ponovno na to naredbo vse prizadete, ker v zadnjih dnevih določenega roka obrtniki, ki izvršujejo table in napise, nikakor ne bodo mogli pravočasno izvršiti vseh naročil zamudnikov, ki bodo hoteli v zadnjem trenutku popraviti napise in table.

40 letnica mašništva msgr. dr. Jakoba Ukmarja

Trst, 12. julija.

V ponedeljek, 14. julija bo proslavil eden najzaslužnejših duhovnikov tržaške škofije msgr. dr. Jakob Ukmar pomemben jubilej. Pred štiridesetimi leti dne 14. julija 1901 je bil v Trstu posvečen v mašnika. Kot duhovnik deluje ves čas v tržaškem mestu za blagor škofije in zvečanja duš. Sprva je bil kaplan v Rojani in pri Starem sv. Antonu, potem profesor na gimnaziji, sedaj ima pa odgovorno mesto pri škofijskem ordinariatu; poleg tega pa še pridno pridiguje in ga je najti vsak dan v spovednici. Od svojih predstojnikov je bil odlikovan z visokimi cerkvenimi častmi: častni konzistorialni svetnik in hišni prelat papežev. Zaradi svoje ljubeznivosti, gorečnosti in poštenosti je pri svojih sobratih priljubljen kakor malokdo, med tržaškimi meščani pa uživa velik ugled. Zvestemu služabniku sv. Cerkve, uvidnemu svetovalcu svojim sobratom in modremu vodniku pobožnim dušam naj Bog da uspeh v zdravju, zadovoljnosti in sreči še zlati mašniški jubilej in še čez.

Koledar

Nedelja, 13. julija: 6. pobinkoštna; Frančišek Solan, spoznavalec; Joel in Ezdra, preroka.

Ponedeljek, 14. julija: Groznata, spoznavalka; Bonaventura, škof in cerkveni učenik; Cir, škof; Just, mučenec.

Torek, 15. julija: Henrik I., cesar; Vladimir, kralj; Bonoza, mučenica.

Osebnosti

Poročila sta se g. Petrič Jože, uradnik univerze, in gđ. Kocjan Jožica, poslovodkinja. Poročil ju je nevestin stric p. Oton Kocjan. Obilo sreče!

Novi grobovi

† Hedvika Kalin

V Ljubljani je v četrtlet v starosti 73 let mirno v Gospodu zaspala gospa Hedvika Kalin rojena Zvokelj, mati priznanih slovenskih kiparjev Borisa in Zdenka Kalina. Rodila se je v Sturiji pri Vipavi. Kot poštarica je službovala v Ajdovščini, kjer se je poročila z g. Tomom Kalinom, ki živi sedaj kot upokojeni računski nadsvetnik v Ljubljani. V zakonu se jima je rodilo sedem sinov, od katerih jih živi še pet. Najstarejši Ivo je geometer v Ljubljani, Marjan banovinski gradbeni tehnik in oba kiparja Boris in Zdenko. Vse svoje življenje je posvetila vzgoji svojih otrok, katere je s pravo materinsko požrtvovalnostjo spravila do uglednih položajev. Blago gospo in dobro mater so pokopali v soboto popoldne na pokopališču pri Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim naše globoko sožalje.

— Nova maša na Borovnici. V nedeljo, 20. julija, bo na Borovnici nova sv. maša. H. Gospodovemu oltarju bo prvič pristopil tamkajšnji rojak salezijanec g. Jakob Turšič. Sprejem novoma-

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, vista la propria ordinanza 21 giugno 1941-XIX, n. 50, sulla disciplina della circolazione e degli esercizi pubblici, ritenuta l'opportunità di stabilire l'orario di chiusura degli esercizi pubblici in relazione alla rispettiva categoria, sentito il Questore,

ordina:

Art. 1. L'orario di chiusura degli esercizi pubblici, di cui all'art. 2 dell'ordinanza 21 giugno 1941-XIX, n. 50, è stabilito come segue: per gli alberghi, ristoranti e caffè alle ore 24 nella città di Lubiana e alle ore 23 nelle altre località della provincia; per gli altri esercizi pubblici (buffet, osterie, mescite di vino, birrerie, ecc.) alle ore 23 nella città di Lubiana e alle ore 22 nelle altre località della provincia.

Art. 2. I contravventori sono puniti con l'amenda da 100 a 1000 lire ed eventualmente con la sospensione o revoca della licenza d'esercizio. E revocato l'art. 6 dell'ordinanza 29 aprile 1941-XIX, n. 13.

Art. 3. La presente ordinanza entra in vigore 14 luglio 1941-XIX.

Lubiana, 12 luglio 1941-XIX.

L'Alto Commissario
per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli

nika bo na predvečer ob 8. V nedeljo se začne novomašna slovesnost ob 10. Pridigal bo salezijanec g. dr. Alojzij Tome. Popoldne bodo pete litanije v cerkvi na Zabočevem. Gospodu novomašniku vsi rojaki iskreno čestitamo.

— Tečaj italijanščine — nov — se na željo mnogih interesentov odpre 14. julija. Honorar nizek. Prospekt daje: »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

— Sprejem v zavod sv. Stanislava. Ljubljansko škofijsko je prenesto zavod sv. Stanislava z gimnazijo vred v Ljubljano. Dosedanji gojenci naj pošljejo prošnje za zopetni sprejem škofijskemu ordinariatu do 1. avgusta. Prošnji morajo priložiti tudi zadnje šolsko spričevalo. Pojasnila glede sprejemnih pogojev dobijo starši ob 25. julija naprej vsak delavnik ob 10 do 12 v Šolskem domu, Poljanska cesta št. 6. Prav tam posluje tudi ravnateljstvo škofijske klasične gimnazije.

— Duhovne vaje za duhovnike. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani bo prihodnji tečaj za duhovnike od 21. do 25. julija. Oskrbnina se lahko poravnava z intencijami, ki bodo na razpolago v Domu. Prosimo preč. gg. da se dovolijo zgodaj prijaviti. Vodstvo Doma duh. vaj v Ljubljani, Zrinjskega 9.

— Vincencijeva konferenca za akademike se zahvaljuje vsem dosedanjim dobrotnikom in obenem prosi za nadaljnjo blagohotno naklonjenost, da bo mogla vsaj deloma lajšati stisko mnogih akademikov in drugih študentov, ki so tudi med počitnicami ostali v Ljubljani. — Vincencijeva konferenca za akademike, Semeniška ulica 2. II. št. ček. rač. 15.838.

— Letošnja pevska tekma bo v nedeljo ob 20 zvečer v Operi. Na njej bodo tekmovali dame in gospodje vsake lege glasu. Vsak tekmovalec bo zapel dve pesmi, izmed katerih bo po možnosti ena narodna, druga pa umetniška ali operna arija. Popoldne ob 10 istega dne se bo vršila javna pevska preizkušnja, katere se mora udeležiti vsak tekmovalec. Note naj prinese po možnosti s seboj. Pri klavirju jih bodo spremljali operni dirigenti, vendar pa lahko tekmovalci pripeljejo spremljevalca na klavir s seboj. Posebno razpisne gledaliških strokovnjakov bo prisodilo nagrade najboljšim pevcem, za katere bo glasovalo občinstvo. — V drugem delu večera bodo nastopili pevci, ki so bili izvoljeni na lanski pevski tekmi kot najboljši in bodo pokazali svoj napredek. Tudi ti naj se pravočasno prijavijo. Pester izbor pesmi in arij, ki jih bodo peli tekmovalci iz najrazličnejših stanov, jamči za nenavadno zanimiv večer.

Darujte za starološki »Dom slepih«

savod za odrasle slepe!

Cekovni račun št. 14.672 - »Dom slepih«, Ljubljana

— 15. julija izide sodobna nova knjižica: »Zakaj?«. Izmed zadnjih knjižic posebno priporočamo: Dolores in Dekleta. Vse povojne knjižice so izredno sodobne in se same priporočajo. Sedaj je cena knjižice 50 c. Letna naročnina je 12 lir. — Uprava »Knjižice«, Rakovnik.

— Filateliste, ki se zanimajo za znamke, ki jih je dobil na razpolago Pokrajinski odbor Rdečega križa v Ljubljani, vabimo, da stavijo pismene ponudbe bodisi za celotno množino, bodisi za manjšo količino najkasneje do 19. julija 1941 v pisarni Rdečega križa, Gosposvetska c. 2/II. Seznam razpoložljivih znamk, prodajni pogoji in vzorci za ponudbo so na razpolago proti odškodnini 2 lir ravno tam vsak dan od 11 do 12 in od 16 do 18. Na ponudbe, ki bodo dospele po gorenjem terminu, se ne bo mogoče ozirati. — Pokrajinski odbor Rdečega križa v Ljubljani.

Ljubljana

Karmel na Selu

V sredo, 16. julija, je praznik Karmelske Matere božje. V karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani bo v torek, na predvečer, izpostavljeno Najsvetejšo od pol 6. do pol 8. zvečer. Ob čeltni na 8 zvečer bodo litanije Matere božje. Nato blagoslov z Najsvetejšim. V sredo, na praznik, bo ob pol 6 tiha sv. maša. Ob 6 slovesna sv. maša. Nato sv. maša ob 7, pol 8, ob 8, pol 9 in 9. Popoldne ob pol 6 do 7 bo izpostavljeno Najsvetejšo. Ob 7 govor in pete litanije z blagoslovom. Vsak, ki obišče karmeličansko cerkev od 15. julija popoldne do 16. julija popoldne, prejme po navadnih pogoji popolni odpustek, kakor o porcijunkuli — kolikorkrat obišče cerkev.

1 Nova maša. V ponedeljek ob 6 bo imel svojo novo mašo g. Franc Sodja C. M., v cerkvi Srca Jezusovega, kjer je bil danes jutraj ob 7 po prevz. g. dr. Gr. Rožmanu v mašnika posvečen. Pridigoval mu bo njegov rojak g. vseuč. prof. dr. Al. Odar. Danes popoldne po pridigi ob 5 bo imel g. novomašnik slovesne pete litanije in bo na koncu podelil svoj novomašniški blagoslov.

1 Spored violinskega koncerta, ki bo v ponedeljek 14. t. m. pod pokroviteljstvom Visokega Komisarja v veliki filharmonični dvorani in ga bo izvajala slovita italijanska violinska virtuosinja Pina Carmirelli, ki jo bo spremljala na klavirju pianistka Marija Sala. Prvi del koncerta prinaša naslednje skladbe: Frescobaldi: Arija, Vivaldi-Respighi: Sonata v d-duru, Bruch: Koncert v g-molu, op. 26. Drugi del pa naslednja dela: Schiavovskij: La fontana d'Aretosa, Schubert: L'ape, De Falla: Jota, Paganini: Dva capriccia za violinski solo, Strauss: Alla sorgente solitaria, Casella: Danza siciliana. — Velik lep spored, ki ga bo izvajala priznana umetnica, zasluži zanimanje našega koncertnega občinstva. Začetek koncerta bo točno ob pol 9 zvečer. Vstopnice so na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

1 Strojejsni tečaji — novi — prične 15. julija. Na razpolago prospekt: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15. Telefon 43-82. — Dnevni in večerni tečaji.

Karbid

za vse svrhe

A. GOREC

p o l e g n e b o t i č n i k a

1 Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5 prične razdeljevati riž, testenine in drugo dne 15. julija t. l. z začetno ceno E do H, 16. julija I do K, 17. julija L do N, 18. julija O do R, 19. julija S do T, 21. julija U do Z, 22. julija A do D.

1 Duhovne vaje in tečaj KA bodo pri uršulinkah od 21. do 26. julija. Ker bodo polzaprti, se jih lahko udeležijo vse, ki stanujejo doma ali pri znanih. Pridite, prosimo!

1 Ponavljalni tečaj za popravne izpite Društva brezposelnih profesorov kandidatov se bo vršil na l. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici. Se danes, v nedeljo, od 8 do 12 lahko vpišete svojega otroka v tečaj. Poznejši vpisi le izjemoma. Učnina zmerna, za revnejše popust.

1 Ob smrti blagopokojne gospe Hedvike Kalinove, matere naših priznanih kiparjev Borisa in Zdenka, je Društvo slovenskih likovnih umetnikov naklonilo namesto cvetja na krsto blage pokojnice za Bolniški sklad svojih članov 100 lir.

1 Popravni izpiti. Redni pouk v tečajih za popravne izpite se prične v torek, 15. julija ob 8 zjutraj na Poljanski gimnaziji. Nadaljnje vpise sprejema g. Bombač, istotam.

1 Vljudno opozarjamo vse telefonske naročnike avtomatske telefonske centrale, da poravnajo naročnino za III. četrtletje do vključno 15. julija t. l. Naročniku, ki bi naročnino do tega dne ne poravnal, bo pošta po predpisih pravilnika telefon začasno izključila iz prometa, za zopetno vključitev telefona pa mora vsak naročnik plačati poleg naročnine še priključitveno pristojbino 38 lir. Event. reklamacije uredite telefonično na štev. 43-07. — Pošta Ljubljana 1.

1 Prosim gospoda, ki je dne 4. t. m. poleg mene videl, da je neki gospod v družbi mlade dame pobral s tal za semeniščem šop bankovcev po 50 lir, naj se proti nagradi javi v slaščičarni Novotny, Gosposvetska c. 2 v Ljubljani. — J. L.

1 Nesreča. 33 letnega kolarskega pomočnika Mirka Jereba je zgrabil stroj za levo roko in mu jo zmečkal. 50 letni laborant v glavni carinarnici Anton Plečko je padel s tramvaja in dobil notranje poškodbe. Nezvestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. 43 letni služitelj Vid Prepelec je padel z odra in dobil notranje poškodbe.

1 Vsi kmetovalci v mestni občini ljubljanski, ki rede krave in posredno ali neposredno prodajajo mleko mlekarjem ali zasebnikom, morajo prijaviti strošarskemu oddelku mestnega poglavarstva v Lingarjevi ulici št. 1, I. nadstropje, torej v Kresiji ob tromostovju, najpozneje do sobote 19. t. m. 1. število krav mlekarje in 2. koliko litrov mleka prodajo na dan na navedeni način mlekarjem in

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

Zelezna maska (Maschera di ferro)
Sijalen in vilenapet film po A. Dumaso-romanu. Borba dveh uratov dvojčkov za francoski prestol. Louis Hayward, Jean Bennett, J. Schildkraut. Film v celoti opremljen s slovenskimi napisi

Kino Union, telefon 22-21

Robin Hood Zapada

Fantastična zgodba, ki jo preveja ljubezen in junaštvo

Kino Sloga, telefon 27-30

Velika ljubezenska drama dveh stoletij

Polnočni čar

(Incanto di mezzanotte)

Guido Ma'ari - Germana Paolieri - Nerio Bernardi

Kino Matica, telefon 22-41

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30

Anni Ondra v pavskem filmu

Netopir

in Ken Maynard v pustolovskem filmu

Vitez iz prerije

Kino Kodljevo, telefon 41-64

sploh potrošnikom v območju ljubljanske občine. Prijave sprejema trošarski oddelček od ponedeljka do sobote, t. j. od 14. do 19. julija med uradnimi urami od 8 do 13 v sobi št. 22. Da ne bo nepotrebnih situacij ali celo glob in kazni, morajo biti seveda vse prijave zanesljive, resnične in natančne!

1 V ljubljani umrli od 4. julija do 10. julija t. l. Šušteršič Marija, roj. Trampuž, 87 let, vdova po Streška, Tyrševa cesta 33; Čerin Katarina, rojena Bajda, 77 let, užitarica, Litjska cesta 6; Porenta Jakob, 65 let, poslovodja trdnice Saturnus, Hrenova ulica 9; Drole Franc, 47 let, gostilničar, Vičdovanska cesta 9; Lah Silva, roj. Preve, 76 let, vdova mag. nadvetnika v p., Gradišče 8a; Merjasec Marija, roj. Peternej, 71 let, žena žel. kurjača v p., Vidovdovska cesta 9. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Pavlovec Milan, 43 let, šolski upravitelj, Ig 26, pri Ljubljani; Krklec Ignacij, 46 let, steklarski pomočnik, Gosposvetska cesta, Del. dom; Verbič Ana, 70 let, zasebnica, Vižmarje št. 28, obšt. št. Vid pri Stični; Zagar Marija, 67 let, užitarica, Ježa 13, pri Črnučah; Grbec Marija, roj. Michitsch, 25 let, žena železostrojarja, Herbersteinova ulica 26; Trušnovič Marija, roj. Gostiša, 70 let, Tyrševa cesta 129; Kačar Franc, 61 let, zasebni upok., Tyrševa cesta 170; Gjurič Sima, 49 let, kolar, Prijedor.

Gledališče

Drama: Nedelja, 13. julija: »Via Mala«. Izven. Cene od 7.60 Lit navzdol. Igra skupina slovenskih mariborskih igralcev.

Opera: Nedelja, 13. julija ob 10 dopoldne: Javna pevska preizkušnja. Izven. Cene od 5 Lit navzdol. — Ob 20 Pevska tekma. Izven. Cene od 10 Lit navzdol. — Ponedeljek, 14. julija: »Ero z onega sveta«. Red A. — Torek, 15. julija: »Pri treh mladenkah«. Red Torek. — Sreda, 16. julija: »Ero z onega sveta«. Red Sreda.

Lekarne

Nočno službo imajo: v nedeljo: mr. Bakračič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murnayer, Sv. Petra cesta 78; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohine ded., Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Zgubila se je grlica. Kdor jo je ujel, naj jo proti nagradi izroči na naslov: Studentovska ulica št. 9-II.

Iz Goriške pokrajine

Duhovniški jubileji. V zadnjem času so praznovali 25 letnico mašništva gospodje Alojzij Pavlin, dekan v Kobariu, Ciril Munih, župnik na Sentiljski gori, in Franc Siraj, župnik v Lokovcu. Na praznik sv. Ane 26. julija bodo obhajali 30 letnico mašniškega posvečenja gg. Oskar Pahor, dekan v Mirni pri Gorici, msgr. Alojzij Filipič, dekan v Grgarju, in Ivan Pišot, župnik na Planini na Vipavskem. 30 letnico praznuje letos tudi g. David Doktorič, ki je šel za izseljenci v Južno Ameriko in biva v Buenos Airesu. Vsem slavljencem, tistim, ki so že praznovali, in tistim, ki šele bodo, želimo, da nam jih Vsemogočni ohrani krepke in pogumne še dolgo vrsto let in blagoslov njih delo!

Novo mesto

Istrska vina za novomeške gostilničarje. Na Dolenjskem se ponekod že pojavlja pomanjkanje vina, tako da gostilničarji že ne morejo ustreči povpraševanju. Ker se tudi letos ne obeta prav dobra letina, se je združenje gostilničarjev v Novem mestu odločilo, da bo organiziralo za svoje člane nakup in dobavo istrskih vin. V ta namen je združenje pozvalo svoje člane, naj takoj prijavijo količino vina, ki bi ga želeli kupiti. Novomeščani bodo torej v bližnji bodočnosti imeli priliko pokušati istrska vina.

Nesreča pri stikanju za ptičjim gnezdom. 7 letni Rudolf Saje iz Goriške vstavi v občini Mirna peč je po drevmu stikal za ptičjimi gnezdi. Zlezal je tudi na visok oreh. Čim pa je segel po gnezdu, se mu je pod nogami zlomila veja in je fant z gnezdom vred treščil v globino, kjer je obležal z zlomljeno desno roko. Sedaj se zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

Zaga mu je odrezala tri prste. 10 letni Franc Stalcer iz Novega Tabora je bil zaposlen na žagi. Nesreča je hotela, da je z roko po naključju segel do cirkularke, ki mu je odrezala tri prste. Ponesrečenca so takoj prepeljali v kandijsko bolnišnico.

Zivahna nogometna tekma na stadionu. Že nekaj večerov so se na novomeškem stadionu odigravale živahne nogometne tekme, pri katerih nastopajo moštva posameznih voľov vojske tukajšnje Soške divizije. Moštva tekmujejo za pokal, ki ga je daroval divizijski poveljnik general F. Romero. Tekmam prisostvuje veliko število vojakov, pa tudi Novomeščani se radi zberejo pri teh tekmah, ki nudijo dober športni užitek. Med igralci-vojaki je namreč kar lepo število mojstrov nogometa in zato tudi razvajen ljubitelj nogometnega športa pride na svoj račun.

Kontrola na živilskem trgu. Na novomeškem živilskem trgu je bilo po zamenjavi dinarjev v lire opaziti velik porast cen, ker prodajalci pri nastavljanju cen v lire niso nič upoštevali razmerja med dinarjem in liro. Organi tukajšnje državne policije so v petek predpoldne v tem oziru na trgu posredovali in prekontrolirali cene, ki so jih prodajalci morali znižati na višino pred zamenjavo dinarjev.

NE POZABITE NA
NAJLEPŠE LETOS
NJO KNJIGO NA

SLOVENEČEV KOLEDAR

PO VSEBINI BO PREKAŠAL
LANŠKEGA! • NAROČITE GA
TAKOJ! • STANE ZA NAROČ-
NIKE NAŠIH LISTOV LE 9 LIR
ZA NENAROČNIKE PA 20 LIR

Za družino in mladino

Morje vabi

Verjetno je, da so tudi naši davni pradedje odložili svoja težka oblačila, ki so sestajala iz kož divjih živali, kadar je sonce v Levu pripekalo, kakor bi streljal iz pušice in so se zatekli v osvežujočo senco gozdov, da so zapuščali razgreda zidovja mest in se selili čez poletje v hladnejše predele svoje dežele. Ze stari Egipčani so se kopali v Nilu; bogati grški trgovci so imeli svoje letne dvorce v Tesaliji. Rimljani so zapustili čez poletje svoje razkošne domove in so se razpršili po deželi, kjer je bilo manj vroče in je bila prilika za kopanje. In to, kar dela današnji moderni človek, ni nič drugega, kakor da posnema davne pradede, njihove navade in običaje, ki pa so v bistvu vedno isti, četudi se izpreminjajo iz stoletja v stoletje.

Zadnje čase je postala morská kopel in bivanje ob morju ne le moderna, temveč za zdravje neobhodno potrebna zadeva. Vpliv morske kopeli, ki je trajala kakšnih 5-6 tednov, okrepi naše zdravje in utrdi naš organizem; obenem si odpočije tudi naš duh.

Za odraslega človeka je važno, da vsaj za kak teden spremeni svoje okolje, da se za nekaj časa otrese dela in skrbi in da posveti nekaj prostega časa izključno svojemu zdravju, pa naj si bo to delavec ali intelektualec.

Mestnemu otroku je življenje na prostem, na svežem zraku, v svobodi, na soncu, daleč stran

od šolskih brig, pravo nebeško veselje. Za otroke revnejših slojev, ki prihajajo k morju v kolonijah, je zelo važna zadeva — zdrava in zadostna prehrana. Posebno skrb je treba posvetiti slabotnim in slabokrvnim otrokom ter onim, ki se jih loteva jetika. Pri otrocih izpod dveh let, ki so nervozni, dedno obremenjeni ali pa podvrženi kakšni posebni bolezni, je polnoben skrben zdravniški pregled, preden jih pošljemo k morju. Ako upoštevamo vse zdravniške nasvete, bo tudi takemu otroku morská kopel v korist.

Sončenje na terasi v mestu nima nikoli tolikšnega učinka, kakor en sam teden sončenja ob morju. Marsikdo, ki se je zdravil v kakšnem mestnem zavodu, je ozdravil šele tedaj, ko se je zdravil ob morju. Saj je znano, da se vpliv morske vode in zraka razbline že tedaj, ko je morskí zrak preskočil kakšni dve, tri vrste dreves. Na vse te okoliščine treba pomisliti, kadar gremo k morju izključno zaradi zdravljenja. Ako pa gremo k morju le zaradi odpočitka in oddiha, je zadeva bolj enostavna. V tem primeru je dovolj, ako vemo, da se smemo kopati, da nam to ne škoduje. Seveda moramo imeti v vsakem primeru možnost resničnega odpočitka in vsaj delne udobnosti, sicer je bolje, da prebijemo počitnice doma, kjer imamo na razpolago svojo običajno udobnost, kjer smo je vajeni. Le tako nam bodo počitnice v korist in okrepitev zdravja za nove napore pri našem delu in snovanju.

Po dr. B. M.

Vse je zmešano.

Dežuje. Kako sem neskončno sit tega dežja. Pa megla, megla in megla in samo blato. Nenadoma pa nastane vročina. Z vseh strani priletijo trapasti ptice. Nebo postane modro kakor oprana Zinkina obleka. Kako je vse lepo! In vse v cvetju. To se imenuje poletje.

Tudi staro drevje se pomladi vsako poletje. Toda ljudje in psi — pa nikoli. Zakaj neki ne? Zinkin stric, na primer, je ves nadložen, lase je izgubil z glave, da je taka kot biljardna krogla. Pa pomislite, da bi mu na spomlad zrastle travica na glavi! Ali da bi se vsakemu psu napravil popek na repu in bi se razcvetel!

Jaz bi na svetu vse drugače napravil, a kaj zmore tako Miki, kakršen sem jaz?

Doma je vse zmešano. Preproge iztepavajo in jih potresajo z nekakšnim naf-ta-li-om! Uf, zaradi njega kar zmeraj kiham, a v sobe sploh ne grem več. Ležim in si ližem šape. Ali kaj, ko se mi vsak hip kaj prilepi nanje! Strašno sem revež!

Zinka spravlja svoje knjige. Njen bratec leži v svojem vozičku na vrtu, kot majhen psiček. Samo jaz, Foks Miki, kašljam kakor človek. Dobil sem vnetje pljučnih vršičkov.

Naj se le odpravljajo na potovanje! Jaz že nočem iti v Pariz — za vse na svetu nočem. Skril se bom v steljo h kravi in me ne bo našla živa duša. Ali veste, kaj vse je v Parizu? Enkrat samkrat sem bil tam, odpeljali so me k pasjemu zdravniku. Tam je milijon ulic in cest, a milijon je še več kot deset. Kamor koli se ozreš: same noge in noge. Avtomobili divjajo okoli kakor pijani nosorožci in vsi — kar name! Z zobmi sem se zagrizel v Zinkino krilo in je nisem hotel izpustiti.

Le kako morejo živeti ljudje v takšnem mravljišču! Za vse na svetu ne bi hotel biti ondi. Ali mogoče zato, da bi sedel na oknu in gledal v tisto izložbo samih nog? Pa da mi dajejo same brec in me nadržijo s psokvami? Pa da me podijo iz sobe v sobo in mi prigovarjajo, naj si v kuhinji obiram bolhe? Ali jih mogoče jaz izdelujem? Saj se same množijo...

Pa koliko je tam lačnih psov! Tam vidiš buldoga z razkrcenimi šapami in sestradanim smrčkom. In koliko je tam tistih trapastih mopsov, ki so kakor žabe v pasji koži!

Fej, kako bodil! Hov, hov! Le počemú so psi tako raznovrstni, mačke pa so vse enake? Pa veste, kaj je rekla Zinka? Da so psi podobni gospodarjem! No — pa jaz, Miki, in Zinka? Pa sva si le podobna, le da je njena penljiva zelena, moja pa rdeča.

Uf, kako smrdi skozi vrata! Plašč leži na zofi, a jaz se ne znam pokriti z njim. Veste, recite, kar hočete, a roke so le jako potrebna priprava.

Kovčge imajo že pripravljene. Le zakaj se ljudje toliko selijo! »Pasje življenje!« pravi Zinka.

kin oče. Ne, ne, pasje življenje je mnogo lepše; to pa jaz dobro vem.

Mene so pustili doma. Sprjazniti se bo treba s psom-čuvajem, drugega mi ne bo kazalo. Zinka me tolaži, da se ne bi jokal in mi obljublja, da me bo prišla po enkrat na teden obiskat, če bom priden. Seveda bom priden. Jaz jo imam jako rad. Vrtinar mi bo dajal jesti. Le naj poskusi, da mi ne bi dal vsak dan, kar mi pritiče! Prav vse mu bom pomendral. Mačice so že odrasle; to se pri njih kar hitro izvrši. Name so kar pozabile. Podijo se po vrtu ko muhe brez glave. Moram k njim, da postanemo prijatelji...

Kar je pa najhujše: pišem s poslednjim končkom svinčnika. S pisalnika so vse pospravili. Zbogom, moj preljubi dnevnik! Tako sem bil prosi Zinko, tako lepo prosil, valjal sem se okoli nje, dajal ji šapo, da bi me bila razumela! A ona mi je mašila čokolado v gobček. Hudo je. Brez mi je težko, a brez jezika še vse hujše.

O, ti moj zlato-srebrni-dragoceni zvezek! Skril te bom pod omaro, pa počivaj ondi do konca poletja...

Joj, joj! Hov! Zinka je zapazila, da pišem! Zdale gre k meni! Vze — ...

Mišek POŠTNI PILOT

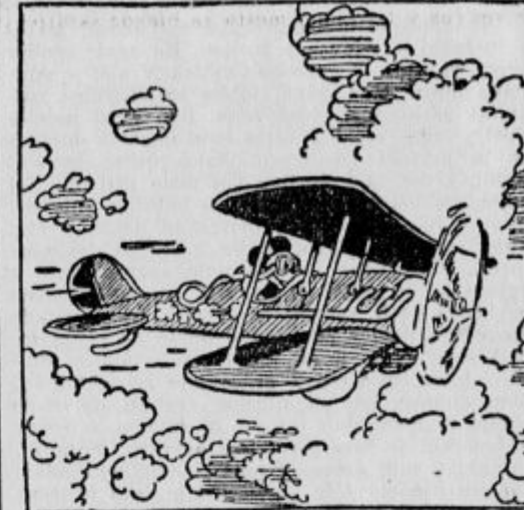

Kapitan in Suhec sta odskočila od letala, a Mišek se je dvignil v nebo in ni vedel, da ni kapitana, in ne, kje se ga drži glava, niti ne, kam bi nagnil krilo.

Rešilni voz je bil že nared in je čakal na letališču.

Medtem ko se je letalo prekopicavalo po ozračju nad letališčem, je Mišek pozabil na vsa Suhečeva navodila in opozorila.

»Kapitan, pustite me, da sam ustavim letalo«, je kričnil, samo da bi ga ne vrzel iz službe. Kajpa je ves čas imel v mislih ženko Miško, da se doma ne bi norčevala iz njega.

Kot bi se mu nekaj preobrnilo v glavi, je nenadoma začel bolj letati.

Nepotrebni oslovski kašelj

(Otroška bolezen, ki jo podcenjujemo.)

Oslovski kašelj spada v vrsto otroških bolezni. »Te bolezni mora pač vsak človek imeti« — pravijo ljudje. Doslej je imelo to bolezen brez dvoma več ko 80 odstotkov vseh ljudi. Vendar se človeku kar sree krči ob pogledu na otroka, ki mu je obrazek kar zabuhel in modričast zaradi neizmerne napora, s katerim krčeviti kašelj trpinči otroka in ko piskajoče hlasta po zraku. A marsikatera mati je skoraj vesela, da je vendar že enkrat ta grozni kašelj tu, »da bo vsaj prej minilo, ko ga že mora imeti vsak otrok!«

A zdravnik govori drugače. Ta pravi na podlagi najnovejših izkustev na tozadevnih zdravniških zavodih, da je oslovski kašelj tista nalezljiva bolezen prvih otroških let, ki še zmeraj zahteva največ žrtv. Neki zdravnik-učenjak je že pred leti dejal, da je oslovski kašelj pri dojenčkih bolj nevaren kot so ošpice, škrlatinka in davica skupaj. Saj ni prav nič vseeno, ali dobi oslovski kašelj dojenček, ali pa kak šest- do osemletni otrok. Res da se malokdaj pripeti, da bi otrok umrl zaradi oslovskega kašlja. Toda povzročitelji te bolezni poškodeujejo tkivo, posebno pljuča in sluznice v zgornjem delu pljuč in pripravijo tako tla za razna vnetja na pljučih in za druge težke bolezni.

Zatorej ne moremo kar reči, da bi bil oslovski kašelj »potrebno zlo«. Zdravniki tudi niso zadovoljni le s tem, da bi otroku samo olajšali tisto dobo bolezni, ki traja po več mučnih tednov. — Vprav v poslednjih letih so napravili več poskusov, kako bi se dala moč povzročiteljev oslovskega kašlja hitro prekiniti in skrajšati dobo bolezni. Zal, je bilo le malo uspehov pri poletih v višino 3000—4000 metrov, ko zmanjšani zračni tlak in manjša potreba po kisiku povzročijo velik preobrat in obnovitev v zaloga krvi, dasi so vsi upali, da bo takšno zdravljenje največ zaleгло. Že nekaj časa pa se dozdeva, da se oslovski kašelj izboljša tam, kjer se taki otroci igrajo v bližini tvornic s koksom. Mogoče vsebuje ozračje pri takih delavnicah kakšne snovi, ki ugodno vplivajo na pljuča, ki so jih napadli povzročitelji oslovskega kašlja? Natančnih podatkov o tem še nimamo. Budimpeštanski zdravnik z otroške klinike poroča o modernem zdravljenju te bolezni z ultra kratkimi valovi. Zakaj, oslovski kašelj je vnetje in ultra kratki valovi so se že v drugih primerih obnesli, da zavirajo vsakršno vnetje. Izmed 20 otrok, ki so imeli oslovski kašelj in so se zdravili s temi valovi po dvanajst — do šestnajstkrat, so izgubili kašelj. Seveda pa se to še ne pravi, da bi bilo takšno zdravljenje že splošno priznано in da bi zmeraj učinkovalo.

Toda — ali je res potrebno, da dobi otrok oslovski kašelj? Saj spada vendar k nalezljivim boleznim in njenega povzročitelja so našli v bacilu »Bordet-Gengoux«. Če torej vemo, kdo bolezen povzroči, bi bilo vendar moč dobiti cepivo, kakor ga imamo proti kozam, davici in krču. Seveda si ne smemo predstavljati, da je mogoče tako izlaha pripraviti cepivo zoper bacile, zakaj različni bacili vsebujejo različne lastnosti in se vsak po svoje škri po telesu. Človeško telo se brani bacilov s krvjo, ki vsebuje razne strupe v obrambo proti boleznim.

Ceprav še ni bilo moči do dna proučiti oslovskega kašlja in njegovega povzročitelja, se je vendar po dolgih letih napornega raziskovanja posrečilo pripraviti cepivo zoper oslovski kašelj. Ko je na otokih Farar razsajala huda epidemija oslovskega kašlja, so cepili z novim cepivom 1892 bolnikov, 446 pa jih niso cepili. Od cepljenih bolnikov jih 458 sploh ni več dobile oslovskega kašlja, in pri 1336 je bila bolezen mnogo bolj lahka,

a tisti, ki niso bili cepljeni, so močno trpeli. Cepivo torej ne prežene zmeraj te bolezni, vendar stanje jako izboljša in bolezen skrajša. Ker je cepljenje tem bolj vplivno, čim prej je otrok cepljen, zato je treba spoznati bolezen že prej, ko je še v stanju katarja. Zatorej naj mati pri slehernem katarju otroka v sopliih, takoj vpraša zdravnika, ali ne grozi oslovski kašelj.

Ali naj posteljino sončimo

Mnogo gospodinj že koj ob prvih sončnih dneh brz razprostre pernice na sonce. To se jim dozdeva jako dobro, dasi se kruto motijo. Zgode sonce vzame perju maščobnost in zato postanejo peresca krhka in se bolj navzamejo prahu. Če že hočemo dati pernice na zrak, tedaj jih dajmo v senco, ali pa jih pokrijmo z rjuho. Na sonce damo posteljino le takrat, če zračimo perilo bolnikov, posebno še v nalezljivih boleznih, h katerim spada tudi nahod in vnetje v grlu. Perilo in posteljina pljučnih bolnikov pa itak spada na sonce, saj sončni žarki razkužijo perilo in uničijo bakterije.

Ali sta ti te dve moderni poletni obleki všeč —

Gobovi zrezki: Osnažene gobe nareži, popari in odcejane na masti z drobno zrezano čebulo poduši, da se mokrola osuši. Sedaj jih drobno se-sekljaj, pridaj soli, zdrobljenega česna, popra, zelenega petršilja, kako jajce in nekaj drobtin. Iz tega delaj zrezke, jih pavaljaj v moki in speci na masti. Pečenim odliš mast in jih daj s praženim rižem ali s krompirjevo solato na mizo.

— ali pa mogoče te dve?

Sonce in luna

Igra.

Za to igro potrebujemo okroglo ploščo iz lesa ali lepenke, ki je na eni strani črna, na drugi pa bela. Igralci se postavijo v dve vrsti; med njimi je nekaj metrov razdalje. Ena polovica igralcev je sončna, druga pa lunina. Zdalj vrže eden ploščo v zrak, tako da pade med obe vrsti na tla. Če je bela stran zgoraj, morajo sončni igralci teči

in lunini igralci jih zasledujejo. Za obema vrstama se potegne črta. Kdor od bežečih pride do te črte, ne da bi ga kdo udaril, je prost. Če pa pade črna stran na vrh, pa morajo teči lunini igralci. Ploščo meče zdaj ta zdaj drugi del igralcev. Kogar zasledovalci dohitijo, je ujet in mora iz vrste. Igre je konec, ko so igralci ene stranke vsi ujeti. Če pa to predolgo traja, pa se lahko do loči število metov plošče, po katerem se potem igra konča. Potem je zmagala tista stranka, ki je v tem času polovila največ ujetnikov.

Borovnice: Deni v kozico 15 dkg sladkorja in četrti litra vode ter kosček cimetove skorje. Ko zavre, stresi vanj 1 l zbranih borovnic in pusti da počasi vro. Kuhane vlij na opečen kruh, ter daj mizle na mizo.

Domač jogurt: Zavri 1 l mleka in ohlajenemu primešaj 4 žlice dobrega kislega mleka. Postavi na hladno, da se strdi kot kislo mleko.

Kako so dokončavali kupolo na cerkvi sv. Petra v Rimu

Na ureditvi cerkve sv. Petra v Rimu je delalo skoraj 170 let veliko svetovnoznanih stavbenikov in umetnikov, ki so se od leta 1452 pa do 1614 leta trudili, da bi v Rimu postavili sv. Petru najlepšo cerkev na svetu. Tudi posamezni papeži so si mnogo prizadevali, da bi čimprej končali

Kupola cerkve sv. Petra popravljena

začeta dela. Posebno papež Sikst V., ki je v zgodovino prišel tudi kot graditelj novega Rima. Živel je od leta 1521-90. Za vsako ceno je hotel dokončati kupolo slavnega svetlišča. To se mu je posrečilo in je v 15 mesecih spravil pod streho največjo kupolo na svetu.

Poročni obredi pri divjakih v amazonskih gozdovih

Med malo raziskanimi kraji so še vedno tudi prostrani amazonski gozdovi, ki so še vedno polni nevarnosti za razne znanstvene ekspedicije, ki prihajajo v ta malo znani svet. Znano je, da so amazonski gozdovi polni škorpionov, strupenih kač in vsemogočega mrčesa. Tujcem so pa razen tega zelo nevarna tudi še nekatera divja plemena.

Pred časom se je italijanski znanstveni ekspedicijski posrednik priti do zgorajga toka amazonskega veletoča. Ekspedicija je tu izsledila neko divje plemo, katerega način življenja in nekatere njegove navade so za kulturnega človeka naravnost strašne. Divjaki žive zelo preprosto. Moške se skrivajo po duplinah dreves, žene pa hodijo na lov. Moški se prikazujejo samo v primeru nevarnosti. Vsak si lahko že vnaprej misli, da se človeku, ki ga vjamejo ne more najboljšje goditi.

Strahotni so tudi poročni obredi pri divjakih, ki so znani pod imenom Huitoti. Ko dekle spolno dozori, ga zapro v posebno duplino. V njej je mladenka zaprta tako dolgo, dokler se ne pojavi moški, ki jo hoče vzeti za ženo. Dan pred poroko odpelje ženin svojo nevesto čisto nago iz dupline ter jo priveže na drevo. Nato prične poročni obredi, ki so za nevestino kaj malo prijetni. Nevestin oče namreč splete bič, s katerim nato vsi po vrsti bičajo za drevo privezano dekle. Pretepanje traja tako dolgo, dokler nesrečno dekle ne omedli. Nevestino nevesto nato sname ženin z drevesa ter jo položi na tla. Med tem se pa začne povabljeni gosti veseliti in plesati. In se veselo tako dolgo, dokler nevestino dekle ne pride zopet k sebi. Tedaj je pa vsega veselja konec. Huitoti z bičanjem namreč preganjajo iz deklet hudobne duhove. Ker pa njihova vera uči, da se po bičanju hudobni duh preseli iz dekleta v drevo, na katerem je bila privezana nevesta, mora ženin zažgati tudi drevo. V prvi poročni noči mladi ženi obrijejo obrvi in glavo. Ko je tako obličena vseh hudobnih duhov, jo vzame mož na svoja kolena, poljubi v lice ter ji zapoje pesem o življenjski sreči.

Vse svoje življenje je popisal

V Tresfjordu na Norveškem živi 86 let star mož, ki je pričel že leta 1870 pisati svoj dnevnik ter ga je zaključil 1931 leta. Zanimivo je to, da prvotno sploh ni maral pisati dnevnika ter se je hotel samo urediti v lepopisju in prapovisju.

ČETRTI GOST

Roman.

Toda sir Stanley je imel zdaj drugačne skrbi. Zehajoč in vzdihujoč je vstal in je zaklical:

»Dajte mi moje hlače! Saj je neumno, da zaradi vas prezebam! Se pljučnico bom dobil in bom predčasno umrl. Potem se ne bi vi, Masters, na večne čase izemoteli iz te štrene. Saj, kar se tiče afere s Heyem, ne vidite ni za prst, da leč predse, toliko vam je menda vendarle jasno?«

»Tega pač ne bi dejal, dragi moj Stanley.«

»Rajši bi dejal, da mi je vsa zadeva do... recimo do nekih podrobnosti... povsem jasna. Toda vi še ne poznate vsega materiala, ki sem ga bil ta dan že zbral.«

Nato je na kratko povedal, kaj je doglal pri posameznih obiskih.

»Slišite, Masters,« je dejal sir Stanley, zvito smehljajoč se, »jaz bi vam mogel prav do pičice povedati, kaj da vam je jasno in kaj ne. Skoraj vse podrobnosti so vam znane, ne veste pa, v kakšni zvezi so z gospo Sinclairovo. Kar se pa tiče tistega Fergussona, že je sploh kje kak Fergusson, pa se vam še ne sanja ne, v kakšni zvezi je z vso zadevo, da niti ne omenim tega, da je izginil!«

Merrywall se je za nekaj hipov zagledal v krmilo avta, nato je nadaljeval:

»Tako je, Fergusson pa Sinclairova... Teh dveh nimate kam dati, niti ne veste, kaj bi z njima počeli. Ali vam smem nekaj svetovati? Nikar teh dveh ne opazujte vsakega zase, ampak skupno...«

»Skupno? Kako pa to mislite, sir Stanley?«

Graditev te kupole je bila po poročilu Paola Lionese, ki je njeno zgodovino opisal v »Vita e Pensiero« zelo dramatična. V Rimu so namreč splošno računali, da bodo za dovršitev tako velikega in težkega dela rabili najmanj deset let. Predvsem je bilo treba najti okoli milijon zlatih dukatov za kritje vseh stroškov in premagati na oko vse polno tehničnih težav. Toda vse te težave je papež Sikst V. premagal v rekordno kratkem času. Dne 23. januarja 1588. leta je objavil v tedniku »Avviso«, ki je bil tedaj uradno vatikansko glasilo, svojo željo, da bi naj že naslednjega meseca s polno paro pričela dela za dovršitev kupole na vatikanski cerkvi. Februarja meseca dela res še niso mogli pričeti, toda avgusta meseca istega leta je pa omenjeni papež že lahko naročil svojima arhitektoma Giacomu della Porta in Fontana, da naj kupolo dokončata. Od kupole, katere načrte so večkrat spreminjali, so tedaj stali samo glavni stebri s spojnimi loki. 22. decembra istega leta sta arhitekta pričela z delom. Po podatkih »Avvisa« je od marca meseca 1589 dalje delalo dan in noč nad 800 delavcev. Dela niso prekinjali niti ob nedeljah in praznikih. Isti list je že dne 15. marca 1589 poročal, da se papežev naročilo glede dovršitve kupole izvršuje tako vestno, da je računati, da bo kupola končana že do prvega Božiča. 26. aprila pa »Avviso« omenja, da bo kupola gotova tekotom enega leta kljub okoliščinam, da je prejšnji papež v tolikih letih niso mogli dovršiti, papež Sikst jo bo pa le zgotovil do božičnih praznikov. Prvega novembra so bili Rimljani znova opozorjeni, da bo sv. oče v kratkem lahko meseval pod kupolo sv. Petra, toda »Avviso« je mogel šele 12. maja 1590 končno veljavno sporočiti veselo vest: »Naš gospod Sikst V. je dovršil z neumirno slavo veliko graditev kupole Sv. Petra.« V ponedeljek, 15. maja so po slovesni službi božji postavili še zadnji kamen. Dne 18. julija istega leta je kupola prestala prvo večjo preizkušnjo. Nad Rimom je divjalo strahovito neurje. Kupola je to preizkušnjo dobro vzdržala in je bila samo malo poškodovana. Osmega avgusta je pa »Avviso« objavil, da dovršujejo tudi »laterne« s 36 stebri. Devetnajst dni potem je papež Sikst V. umrl. Pred smrtjo je dal še na vrhu kupole vklesati besede: »Sancti Petri gloriae« — V slavo sv. Petra.

Od tedaj je minilo več kakor pa tri in pol stoletja in kupola še vedno stoji nepoškodovana in kljubuje dalje času.

Igra narave

V Kojetinu na Sudetskem je koza pri neki družini skotila kozlička s tremi očmi. Tretje oko leži nad desnim normalnim očesom. Vsa očesa so normalna razvita. V vasi Baren na Severnem Češkem je koklja iz račjega jajca izvalila bičje, ki je pol piščanček, pol pa račica. Prednji del telesa je podoben piščancu, zadnji pa račici. Glava in vrat sta podobni kokosi, medtem, ko ima živalica na nogah račje plavuti. V bližini mesta Mondoni v provinci Piemont se je pa iz velikega 13 cm dolgega kokošjega jajca izleglo pet življenja zmognih piščančkov.

Starost živih bitij in rastlin

V časopisju večkrat čitamo o visoki starosti, ki jo je doživel kje na svetu kak starček ali pa starka. Nekateri od njih so celo trdili, da so doživeli starost do 150 ali pa še več let. Vse takšne novice več ali manj ne odgovarjajo resnici, ker je večina manj človeškega življenja pri 100 letih. Višjo starost dosežejo samo redki izbranci. Toda kaj je tudi ta visoka starost v primerjavi s starostjo, ki jo dosežejo rastline in nekatere živali. Znano je, da cipresa lahko zeleni 5000 let, tisa lahko živi 3000 let, cedra in kostanj pa dočakata starost tudi do 2000 let. Hrasti in bukke lahko žive do 1000 let, topoli 700 let, vrtnice pa nad 900 let. Iglasto drevje dočaka starost do 400 let, vinska trta pa lahko raste do 150 let.

Živali niso tako trdožive. Želvi sicer pripisujejo 300 let, ščuki 250, slonu 200, papigi 150 let, kar je zelo mnogo v primeri s človeškim življenjem. Trdoživi je tudi kiti, ki doseže 500 let starosti. Ujede dožive 100 let, medvedi 43, levi in tigri po 25 let. Konj in velbird dočakata prav tako starost do 43 let, krava in vol 25 let, ovce in koze pa do 15 let. Trdožive so pa tudi štorke, ki dočakajo starost do 70 let, nekatere vrane pa celo do 100 let.

Hollywoodska preziralka smrti

Pred kratkim se je v Hollywoodu smrtno ponesrečila Marcella Arnold, dekle, ki je kot dvojni znanih in slavnih kinoigralk nastopala v filmu v najnevarnejših scenah. Radi svoje neustrašnosti in hladnokrvnosti, s katero je nastopala v takšnih prizorih, so jo vsi imenovali »preziralko« smrti. Stara je bila komaj 26 let ter je v teh letih doživela več, kakor pa marsikateri stoletnik. Tako je za filmsko družbo skakala iz gorečega letala, se metala na ulico iz desetega nadstropja, skakala iz vi-

sokih mostov v reke, najmanj dvajsetkrat je doživela trčenje avtomobilov ali je pa morala skočiti z drvečega ekspresnega vlaka. Vse to je delala v maskah slavnih in dobro plačanih igralcev Crawford, Dietrich, Colbert in drugih. Pred kratkim je družba zopet izdelovala nov film, ki bi bil moral prikazati vožnjo z avtomobilom proti mostu in nato avtomobilsko nesrečo. Avtomobil bi bil moral strmoglaviti v prepad. Marcella Arnold je hladnokrvno, kakor vedno sedla v avtomobil, ki ga je vodila sama in odigrala svojo sceno. Režiser pa le ni bil povsem zadovoljen s prvim poskusom ter jo je naprosil, da naj prizor ponovi. Arnoldova je to tudi storila ter je sceno res temeljito odigrala. Pri padcu avtomobila v prepad, jo je vozilo pokopalo pod sabo in zmečkalo.

Namesto poroke pogreb

V madžarskem mestu Kecskemet je bila zbrana vesela družba fantov na fantovščini svojega prijatelja, ki se je mislil naslednjega jutra poročiti s svojo izvoljenko. Vsi so bili razigrani ter se poslavljali od svojega tovarisa. V takšnem razpoloženju je najboljši ženinov prijatelj potegnil iz žepa revolver in hotel izstreliti v znak veselja in razigranosti nekaj strelcev. Ženin, ki je videl, da je vino prijatelja že precej omamilo, mu je to branil in mu hotel odvzeti orožje. Pri tem se je revolver sprožil. Krogla je zadela ženina, ki se je težko zadet zgrudil na tla ter je zadobljenim poškodbam kmalu podlegel v bližnji bolnišnici. V zgodnjih jutranjih urah so pričeli prihajati na ženinov dom že povabljeni gostje ter prinašati ženitovanjska darila. Novica o nesrečni smrti priljubljenega fanta, jih je globoko zadela. Vsi potrti so ga nato šli kropiti ter so ga skupno s cigansko kapelo, ki je prav tako prišla že na svatbo, spremili do zadnjega počivališča.

Steber z zlato glavo

Blizu opatije St. Vito pri Neapelju je stal še v začetku 19. stoletja kamenit steber, ki je imel na zahodni strani sledeč zanimiv napis: »Prvega maja vsako leto imam ob šestih zjutraj zlato glavo«. Leta in leta so se ob navedenem času zbirali okoli stebra številni radovedneži in čakali trenutka, ko bo steber pokazal svojo zlato glavo. Pa ga niso nikdar doživeli in pričakali. Zato so tudi opustili nadaljnje prihajanje k stebri in se sploh niso več zanimali za rešitev te uganke, ki jim je prej tako belila glave. Ščasoma so na steber celo pozabili. Leta 1841 je po isti cesti stopal berač ter je obstal ob omenjenem napisu. Dolgo je razmišljal nato je pa sam pri sebi dejal, da je skrivnost že rešil. Nekaj tednov potem se je na dan prvega maja točno ob šestih zopet znašel pred stebrom. Bil je čisto sam. Točno ob šestih je šel na mesto, na katerega je metal senco vrh kamenitega stebra. Prišel je kopati ter je kmalu našel na tornistro, v kateri je bilo 80.000 zlatih frankov. Z denarjem si je nato kupil lepo posestvo v bližini stebra in je nato še živel dolgo v miru in sreči ter se vedno hvaležno spominjal stebra, ki ga je rešil prejšnjega pomanjkanja in trpljenja.

Človek brez prstnih odtisov

Že pred več leti so v republiki Argentini uvedli prakso, da vzamejo prstne odtise vsakemu državljanu ter jih nato hranijo v arhivu za potne liste. Pri odvzemu takih odtisov, so uradniki pred kratkim našli na zanimiv medicinski pojav. Prsti mizarja Raymonda Mounta, ki je prošil za potni list, so bili tako gladki, da pri odvzemu njihovih odtisov, niso pokazali prav nobenih črt in zarez.

Sanje živali

Marsikdo se je že ustavil ob vprašanju, če tudi živali sanjajo. To zagotovo je proučeval že pred Kristusovim rojstvom Aristotel, ki je trdil, da vsa živa bitja tudi sanjajo. Znanost je pozneje ugotovila, da je sedež sna tudi pri živalih, kakor pri ljudeh v velikih možganih. Da živali res sanjajo, se lahko prepričate na domačem psu. Lovci svoje pse tako dobro poznajo, da približno ugotovijo tudi sanje svojega psa. Psi v snu obovajo, premikajo glavo, kakor pri zasledovanju ter tudi pregibajo noge, kakor da bi tekli. Dobra vrsta lovskih psov tudi tako izrazito laja, cvili ali beva v spanju, da lovec prav lahko uganee, katero divjačino lovi v sanjah njegov pes. Prav tako je dognano, da imajo psi lahke, težke in mučne sanje. Kakor človek. Če psa zbudiš iz težkega sna, boš takoj opazil, kako veselo se bo mrazil okoli tebe in se opletal tvojih nog. Pravijo, da je za psa najtežji sen, če misli, da je zapučen in da je ostal sam. Ne sanjajo pa samo psi, temveč tudi druge živali. Opazili so že, da tele v spanju premika gobce, kakor da bi sesalo. Ovca v spanju bleje, vež plit pa v spanju tiho cvrkota. Race in goske premikajo noge, kakor pri plavanju. Živali delajo v spanju iste gibe kakor v budnem stanju, če jih je n. pr. strah, če jih kdo preganja, če so lačne ali dobro razpoložene. Izražanje v snu je samo manj izrazito.

spoda Giovannija. Pa tudi ko je dajal lastniku snajda denar za razdrti voz, je skozi njegove stisnjene ustnice komaj ušla kaka besedica. Spregovoril je šele takrat, ko se je avto ob dveh popoldne ustavil pred Heyevim stanovanjem na Great Russel Streetu.

»Vse, kar sem dejal, sem dejal zato, ker bi rad, da bi govorili resnico, dragi moj otrok,« je rekel Murejji. »Ali velja?«

»Da bi govorila resnico?« je vzkliknila osuplo. »Kaj mislite, da se lažem? Zakaj pa tako mislite?«

»Sinoči ste bili tam pred hišo, li ne?«

»Seveda.«

»Koliko časa prej ste pa bili tam, preden je prišel Sanders?«

»Približno eno uro.«

»No,« je dejal sir Stanley, »tedaj ste brez dvoma videli morileca. Na vsak način ste ga videli!«

OSMO POGLAVJE.

Pet zavrtkov.

Uslužbenec Paeldar iz Scotland Yarda je bil vse to dopoldne hodil okoli, da bi karkoli pozvedel o vseh tistih osebah, ki so bile soudeležene pri aferi s Heyem. Uspeh tega truda pa je bil precej majhen in prav nič jasen. V uredništvih različnih častnikov so mu povedali, da ni niti sira Dennisa Blystonea niti najmanj omadeževano. Res, da so nekaj govorili o nekakšnem razmerju z gospo Sinclairovo, to pa je bilo tudi vse. Bil je jako ugleden kot kirurg in je veliko storil za svoje revne paciente. Tudi ni živel brez svoje razmere in se ni nikdar vozil s taksijem, če je imel zadosti časa, da prispel kam z avtobusom. In tako dalje in tako dalje.

Ker sta bila Bernard Šuman in Sinclairova znana kot trgovca z umetninami, mu ni bilo težko

Motorji so pričeli izpodrivati pravljice

Praski dnevniki »Novi Večerniki« poročajo, da je češko učiteljstvo na enem svojih zadnjih sestankov ugotovilo, da so se pričeli otroci bolj zanimati za tehniko, kakor pa za pravljice. Otroci sedenega časa se mnogo več bavijo z avtomobilizmom in letalstvom. Dečki kažejo veliko zanimanje za naravo in zgodovino. Na istem sestanku so češki učitelji tudi ugotovili, da mladina najrazličnejše starostne dobe zelo rada posluša pripovedke o junških podvigih.

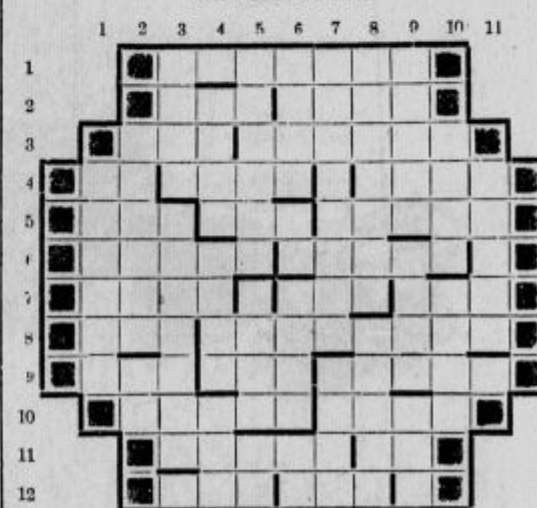
Lastavica je zelo požrešna ptica

Vsi vemo, da so lastavice zelo koristne ptice, ki uničujejo na milijone škodljivih muh in ostalega mrčesa. Pred časom je našel na tleh ranjeno lastavico neki prirodoslovec ter jo je odnesel na svoj dom in skrbno negoval. Prirodoslovec ji je dal pri vsakem obroku 40 do 60 muh. Jedilnih obrokov je imela lastavica dnevno dvanajst in je pozobala do 600 muh! Pa še ni bila zadovoljna! Sedaj si lahko mislimo, koliko muh pobere v prosti naravi, ko vsa vesela v ostrih poletih šviga nad našimi glavami in lovi mušice zase in svoje nenasiťne mladice!

Delovna skupnost v Bolgariji

Ker je bolgarski kmet letošnjo pomlad moral oddati svojo živino za potrebe bolgarske vojske, so si bolgarski kmetje pri obdelavi svojih posestev pomagali na ta način, da je po deset vasi napravilo po eno delovno skupnost. Vsaka taka skupina je pod enotnim vodstvom ter opravlja vse dela v dotičnih vaseh. Bolgarsko časopisje poroča, da se je delovna skupnost zelo obnesla ter je tudi tesneje povezala ljudi in vasi med sabo.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Eden izmed prstov. — 2. Kratica od »relativen« — tujka za kavarno. — 3. Lesena posoda — zdravilna rastlina. — 4. Prihodnjik — spletni lasje — izkop, luknja. — 5. Časovna enota — oblika osebnega zaimka — v resnici. — 6. Vrsta avtomobilov, radioaparator itd. — ptič debeloglavec. — 7. oblika kisika — pošta, teflon (kratica) — prislov kraja. — 8. Kocina, izrastek — tropska žival. — 9. Član staroslovskega plemena — najdragocenejša tekočina — pobožen. — 10. Pivska mera — nadut, ošaben. — 11. Bartolova gledališka igra — enojka na karti. — 12. Smuči — dvojica.

Navpično: 1. Skatljica z magnetno iglo. — 2. Naša vsakdanja hrana — obrnjena naslovna kratica. — 3. Slovenski pisatelj in dramatik — Gospodov učenec. — 4. Samo eden — na las sličen — preprosto orožje. — 5. Obrtnik — Napis na Kristusovem križu — grška črka. — 6. Ribje jajčece — kratica športnega društva — vrsta živali — pesniška oblika. — 7. Nabrati, postaviti drugo za drugim — staro slovensko ime za ječo. 8. Starogrški izdajalec — ogrski operetni skladatelj. — 9. Pletena torba — moško krstno ime — žuželka. — 10. »Tako je!« (iz očenaša) — znanka avtomobilov. — 11. Vrtna cvetlica.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov:

a, ca, ci, de, e, go, i, ist, ja, je, ju, le, lenk, li, ma, mi, mur, ni, nak, o, re, ta, ti, toč, vez, besede sledečega pomena:

Šramba za led — skupina otokov — slavnim mongolski vladar — samopašen, sebičen človek — uhožec — ponarejenost — plemeniti, hraber moč — žensko krstno ime.

Prve črke dobljenih besed ti povedo besedo, ki pomeni srečolov, tretje črke pa rojstni kraj, narodovo vekovno bivališče.

zvedeti prav izrpnosti o teh dveh. In vsi prav zanesljivo strokovnjaki in najbolj verodostojni kritiki so se čim najprej izrazili o gospe Sinclairovi. Po njihovih besedah je bil Šuman pošten trgovec in nobene slabe besede ni bilo o njem. Pred nekaj leti je bila v Kairu zgorela njegova podružnica trgovine z umetninami, ki ni bila varovana, a je bila vredna velikanskega denarja.

Tudi rajni Hey je imel med borznimi krogi najboljše ime.

Zgodaj zjutraj je Peelard najprej zaslišal upravitelja Heyeve hiše, ki je bil prejšnji dan le malo govoril z njim. Timotej Reorden se je pridružil, da prav ničesar ne ve o dogodkih prošle noči. Da ni ničesar ne videl, ne slišal. Da je Heya zadnjikrat videl pred kakimi šestimi urami, preden je bil odšel iz hiše večerjat v restavracijo. Srečal ga je bil na stopnicah in Hey mu je bil tedaj naročil, da naj mu pripravi stanovanje za sprejem gostov.

Ali je bil ta ukaz izvršen? Seveda ga je! Ko je bil zgoraj vse uredil, je odšel dol v prizemlje. Gostov ni videl, kdaj bi bili prišli, ker je šel že ob polenajstih spat.

Če pozna dežnik z bodalom? Da ga seveda pozna, saj je bil last gospoda Heya, in je bil še sinoči, kot zmeraj, na svojem mestu v predsobi.

To se je dozevalo Peelardu najbolj važno in po njegovih mislih se je Masters preveč ukvarjal z atropinom in se je premalo zanimal za orožje, s katerim je bil umor izvršen. A čemu je bilo morilec sploh to orožje, ko bi bil mnogo lažje Heya zastrupil tako, da bi bil v njegov kozarec dal malo več strupa? In počemu je le potem, ko je izvršil zločin, pustil tisti žudni dežnik na stopnišču, ko ga je moral vendar vsakdo koj zagledati, namesto, da bi bil obrisal bodalo in bi dežnik postavil nazaj na prejšnje mesto.

Sport

Še nekaj o mitingu SK Planine

V nedeljo 13. julija dopoldne bo na stadionu miting, ki bo gotovo presegal vse dosedanje v tej sezoni, tako po številu tekmovalcev, kakor po organizaciji. Po prijavah sodeč bo na njem res nastopila vsa slovenska lahkoatletična elita. Lanski balkanski prvak v metu kopja Darko Mavsar, član SK Planine, je napovedal izboljšanje svojega dosedanjega rekorda. Prvi bomo videli na startu tudi rekorderja inž. Stepišnika. Vsi nastopajoči bodo prav gotovo vložili vse sile za doseg najboljših rezultatov, ker bo po tem mitingu objavljena petorica najboljših v vsaki disciplini.

Poleg atletov bodo nastopile še atletinje ZSK Hermesa in SK Planine. Ta novost bo gotovo pritegnila mnogo ljubiteljev športa.

Vsi, ki ljubite to najlepšo športno panogo, ne zamudite današnje prilike. Miting se začne točno ob 9, spored, ki ga bo vsakdo dobil pri vходу za en dinar, bo veljal kot vstopnica.

Akademski športni klub priredi v nedeljo, 13. julija izlet v Cerknico in k Cerkniškemu jezeru. Odhod z vlakom ob 12.15. Povratak ob 21. Polovična voznina na obe strani stane 9 lir. — Vabljeni člani, članice, starešine in prijatelji kluba.

Slovenski touring klub javlja, da je občni zbor, ki je bil napovedan za ponedeljek 14. t. m., zaradi tehničnih zaprek preložen za pozneje.

Zbor plavalnih sodnikov. Pozivam vse gospe sodnike, da se zanesljivo udeležijo plavalne tekme SK Ilirije, ki bo v torek, dne 15. t. m. ob 20.30 na kopališču SK Ilirije. Vsi gg. sodniki naj se zglase točno ob 20 pod stolpom na kopališču, kjer se bodo vsem navzočim razdelile funkcije. — Tajnik.

Barcelona : Stuttgart — 2:1 (1:0). Prvo nedeljo v mesecu je bila odigrana medmestna nogometna tekma med Barcelono in Stuttgartom v Stuttgartu. Tekme se je udeležilo 15.000 gledalcev, zmaga pa so Španci, ki so pokazali lepo in hitro igro, pa tudi v igri z glavo so bili boljši.

Kongres FIS-e šele po vojni. V zadnjih dnevih je skandinavsko časopisje poročalo o sklepih, da naj bi bil v kratkem kongres FIS-e v Malmöju. Predsednik Hamilton (Švedska) je k tem poročilom zavzel stališče in izjavil naslednje: »Nemčija in Italija želita v bližnji prihodnosti kongres FIS-e. Zastopstva drugih dežel pa so me naprosila, naj bi bil kongres sklican šele po sklenitvi miru. Zaradi tega sem pisal zastopnikom vseh držav in prosil za odgovor do 1. avgusta. V Zedinjene države Severne Amerike je bilo prav tako poslano pismo, v katerem je točno obrazložen položaj, tako da je ameriški smučarski strokovnjak Langley popolnoma obveščen. Upati moremo, da bo zaradi tega sklep Amerike, da izstopi iz FIS-e, razveljavljen«.

Srečna družina

Zena nekega Arendta v Rosenbergu v Zahodni Pruski je rodila januarja lanskega leta zdravega fantička in deklico. Ista žena je rodila dvojčke tudi meseca maja letošnjega leta.

Mesto elektrotehničnega vajenca

išče 16 leten fant z malo maturo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9623. (v)

Dobro blago za dve obleki

prodam. Mikuš, Wolfova ulica 10, I. nadstropje.

Za konje

87, 154, 4171, 221, 61, 166, 79, 87, 253, 49, 38, 189, 63, 58; brez: pram vis. 146 cm, črn, vilek, 160 cm fuks, dolga ozka lisa, na desno oko slep, 6 let, pram, mala lisa, 170 cm, pram brez znakov, 165 cm, rumen pram, težka prama, fuks zv. nos., bela, 160 cm, pram lis., zadnje noge bele, pram, rdeč, mala lisa, zadnja noga v vinu, bela, rdeča prama, zv. 153 cm, fuksa na eno oko slepa, fuksa vel. lisa, 150 cm, fuks belogrivec, prama zv., na nosu bela pika, temen pram, mala zv., 5 let, rot-šimel 145 cm, fuksa, vel., ozka lisa, 6 let, šimla ruj, pike — vam pošljem, kje se nahajajo. Pišite v upravo »Slovenca« pod »Hitro«. Liro v znakmah za stroške priložit.

Stropnice teraco, fasadne kamne in plošče, betonska okna, steklobetonske nadsvetilobe »Luxfer« in vsa betonsko-kamnoseška dela izvršuje redno po dogovorjeni zaključni ceni

JOS. CIHLÁŘ

Ljubljana, Tyrševa cesta 69 — Tel. 27-35

Velika zaloga betonskih cevi za kanale in kaminastih za stranišča, drobljeni marmor in dr.

Slovenčev koledar

to pa radi tega, ker se cene tiskarskim potrebščinam kakor tudi papirju večajo in moremo ceno koledarju obdržati le, če že sedaj nakupimo vse potrebno za tisk. V tem času boste za tako lepo in pomembno našo knjigo storili največ, če »Slovenčev koledar« naročite in predplačate!

naročite čimpreje

Italijanščina brez učitelja

TRI IN DVAJSETA LEKCIJA.

Seznanimi se bomo s *passatam* remotom in — stopili v kavarno ...

Od preteklih časov poznamo doslej *imperfetto* kot nedovršni pretekli čas in *passato prossimo* kot dovršni pretekli čas. Prvi je nesestavljen, drugi je sestavljen.

Čas, ki ga v pogovornem jeziku navadno ne rabimo, pač pa ga stalno srečujemo v knjižnem jeziku, je *passato remoto* — nesestavljeni dovršni pretekli čas.

Od pravih glagolov ga tvorimo tako, da dodamo osnovi (dobimo jo, če odbijemo nedoločni-kovo končnico: -äre, -äre, -äre, -äre!) določene končnice.

I.

Parl-äre.

Izgovoril, spregovoril (ne: govoril!) sem: parl-äi, parl-ästi, parl-ö, parl-ämmo, parl-äste, parl-ärono. Vsi pravilni glagoli prve spregatve na -äre dodajajo torej pri tvorbi *passata remota* osnovi naslednje končnice:

-äi -ästi, -ö; -äste, -ärono.

II

Tem-äre.

Zbal (ne: bal) sem se: tem-äi, tem-ästi, tem-ä; tem-ämmo, tem-äste, tem-ärono. — Lahko pa tudi takole: tem-ätti, tem-ätti, tem-ätti; tem-ämmo, tem-äste, tem-ätterro.

Pravilni glagoli druge spregatve dodajajo torej pri tvorbi *passata remota* osnovi naslednje končnice:

-äi ali -ätti, -ästi, -ä ali -ätter; -ämmo, -äste, -ärono ali -ätterro.

III

Créd-äre.

(Za hip) sem verjel: cred-äi, cred-ästi, cred-ä; cred-ämmo, cred-äste, cred-ärono. — Lahko pa tudi — enako kakor v II. spregatvi —: cred-ätti, cred-ätti, cred-ätti; cred-ämmo, cred-äste, cred-ätterro.

Končnice so torej iste kakor pri II. spregatvi!

IV.

a) sent-äre in b) fin-äre ga tvorita enako.

Začutil, zaslišal (ne: čutil, slišal) sem: sent-äi, sent-ästi, sent-ö, sent-ämmo, sent-äste, sent-ärono. Pravilni glagoli četrte spregatve dodajajo torej pri tvorbi *passata remota* osnovi naslednje končnice:

-ji, -isti, -i; immo, iste, -irono.

O razliki med *passatam* remotom in *passatam* proximom. — Prvo razliko, ki je bolj razlika v rabi, smo že omenili: *passato remoto* se v pogovornem jeziku na splošno ne rabi. Nado-mesča ga *passato prossimo*! Druga razlika je važ-

nejša, ker zadeva smisel. *Passato remoto* izraža kakšno preteklo dejanje brez ozira na sedanjost, najrajši kakšno dejanje, ki se je v preteklosti zgodilo in se za njegove posledice v sedanjosti ne brigamo več. *Passato prossimo* pa rabimo takrat, če izražamo preteklo dejanje, čigar posledice so še v sedanjosti opazne, in če nam je do tega, da na- značimo zvezo tistega dejanja s sedanjostjo. — Na primer: Dio creò il mondo. Dio ha creato il mondo. Slovenski prevod: Bog je ustvaril svet ne izraža obeh odtenkov, ki jih lahko povemo po ita-lijansko s *passatam* remotom in prvem, in s *passa-tom* proximom v drugem stavku. Prvega stavka smisel je: Bog je ustvaril svet — ugotovitev, ki nas dalje ne zanima. Druga stavka smisel pa je: Bog je ustvaril svet in to dejstvo je zdaj pred nami.

Berilo.

Alito vicendevole.

Augusto andò con suo padre a vedere una pittura espòsta nello studio d'un artista. — »Chi è quel cièco?« domandò a suo padre, accennando il dipinto. — »E' Belisario,« antico soldato, pieno di virtù e di disgrazie. — »E quel giovinetto che gli sta penzolone sulle spalle, chi è?« — »E' la sua guida. — »Bella guida, che si fa portatore!« — »Non vedi il poverino com'è pallido e malato? Eppure, mentre il cièco lo porta, egli sègna la strada sicura, e in questo modo si aiutano con amicizia scambiévole. — »Oh, babbo, quanto vò-glio! bene!« a questi affettuosi amici, e quanto mi piace codèsta pittura!« — »Certamente dèvo!« pia-cèere, perchè inèegna virtù!« — »Sèntimi, babbo, se farò l'è pittore!« vòoglio dipingere sèmpre dei fatti virtuosi. — »E così sarai un artista che adempirà!« il suo dovère. (Salvator Muzzi.)

1 pass. remoto glagola andäre = iti, ki spada med edine tri nepravilne glagole prve spregatve (andäre, dare, stare). — 2 belzar (363-364 po Kr.) je bil slaven vojskovodja vzhodnorimskega cesarstva, ki ga je sprva spremljala sreča (zmagal nad Vandali, zavzel je Južno Italijo in Rim), a se je nato brezuspešno boril s Vzhodnimi Goti v Italiji in je bedno končal kot slepec. — 3 star penzolone = sedeti stuporavno. — 4 vòlere bene = hoteti dobro; običajni smisel: ljubiti, rad imeti. — 5 od glagola dovère = morati. — 6 far il... = biti, postati... (poklic!). — 7 adempire, adempire = izpolniti.

Pripomba

Ker se bomo v naslednjem ukvarjali v glavnem le s glagolom in s to ostalo slovniško snov (razen pristopov in predgovor) prilično predelati, lahko tudi spremenimo dosedanj način lekcij. Z nocojnjo lekcijo uvajamo berila, končujemo pa tudi z navajanjem poznanih besed na koncu vsake lekcije. Ker imamo izvirni Bajec-Kalanov Italijansko-slovenski slovar (Ljubka, bivša Jugoslavanska knjigarna, Ljubljana, 1941, str. VII + 638, v platno vez, 45.30 lir) in nihče, kdor se hoče italijanščine naučiti, brez slovarja ne bo mogel izhajati, priporočamo vsem, ki zasledujejo naš tečaj, naj si slovar takoj nabavi, ako ga še nimajo. — Besede bomo navajali le pri slovensko-italijanskih vajah. Pri berilih bomo v Pripombah opozarjali le na posebnosti in na stvari, ki v našem tečaju še niso prišle na vrsto.

E' arrivata

L'ACQUA e ARANCIATA S. Pellegrino

Chiedetela ovunque!

Deposito:

M. Gerovac, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 8, — Tel. 28-95

Danes je prispela

MINERALNA VODA in Oranzada S. Pellegrino

Zahtevajte jih povsod!

Glavna zaloga:

M. Gerovac, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 8, — Tel. 28-95

E. I. A. R. - Radio Lubiana

Parliamo l'italiano.

Schema della XI lezione che verrà tenuta dal Vzhodu presli v trenutno dobo, ki se lahko označi ore 19.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki sledijo pouku italijanščine po radiu. Zato je porabno samo za učence italijanščine po radiu. Italijanske lekcije so na sporedu ob ponedeljkih, sredah in petkih, vselej ob 19. uri zvečer.

Lezione undicesima Metalore animalesche.

Se siamo tardi d'ingegno, ci chiamano buci; se sudici e corpulenti, porci; se villani e selvatici, orsi; se ignoranti, asini. Chi ripete i discorsi altrui è un papagalio; chi riproduce le altrui azioni è una scimmia; chi esercita un poco di usura a sol-lievo dei disperati, è una sanguisuga. Patite le distrazioni? Vi dan dell' allocco. Siete uomo di tutti i colori? Vi dicono camaleonte. Siete astuto? Oh che volpe! Siete vorace? Oh che lupo! Oh che talpa, se non vedete le cose più chiare! Oh che mulo, se siete pertinace! Oh che gufo, se abortite la luce della verità! La donna iraconda è vendi-tiva è una vipera, la volubile è farialla, civetta la lusinghiera...

Ma qui, osserverà taluno, non si tratta che di qualità viziose. Oh... la forza con generosità (e anche senza) ha l'eterno suo modello nel leone. La fedeltà e l'amicizia hanno per tipo inevitabile il cane. Gli amanti teneri si dicono colombo; l'in-gegneri sublimi aquile; buoni poeti cigni. Chi ha acuto l'occhio della mente, vien paragonato alla lince; l'uomo mansueto si onora col titolo di agnel-lo; chi fa risparmio per i futuri bisogni, si chiama provvido come la formica; perfino l'eclettico è un'ape che succhia il miele da ogni fiore. Insomma stimo bravo chi mi sa trovare un individuo solo che in bene o in male, non rassomigli a tre o quattro bestie almeno. (Giovanni Rajberti.)

Esercizio

Traducete: Ta pisalni stroj (macchina da scri-vere) je (costare) predrag. — Preveč besed rabijo (usare). — Kako dolgočasna (noioso) je ta revija! — To jabolko je še premalo zrelo (mature). — Z nikomur ne izpregovorijo. — V tem mestu je pre-več odvnetnikov (avvocato). Kaj ti je? Ali ti je? Ali si bolan? — Nisem; zakaj? — Zelo rdeča lica (guancia) imaš in čelo (la fronte) zelo vroče. — To vino mi (mi) ne ugaja (piacere); presladko je.

Cravattificio Giuntini,

Via Vitravio 7, Milano

Specialista in cravate tinte unite e fantasie, in-gual-cibili, sportive, per bam-bini, letisti e divise. Scarpe e fazzoletti da collo per uomo e donna. Campionario contro assegno anticipo.

Izdelovalnica kravat Giuntini

Via Vitravio 7, Milano

Specialista za enotno in vzorčasto barvane kravate, se ne mekatlo, športne, za otroke, zavode in uniforme. Sali in obratne rute za dame in gospe. — Vzorci proti predplačilu.

STAVBNO OKOVJE vseh vrst, MRZLI LIM, VODNE in GATER-ZAGE z zobmi in brez zob, CIRKULARKE in TRACNE ZA-GE, KOPALNE PEČI in STRA-NIŠNE naprave dobavlja

POCENI IN HITRO

INTRA

D. Z. O. Z.

za proizvajanje in razpečevanje gradbenih tehničnih potrebščin

Ljubljana - Svetosavska 18

Zahvala

Vsem, ki ste spremili na njegovi zadnji poti gospoda

Jakoba Porenta

iskrena zahvala. Posebno zahvalo smo dolžni častiti duhovščini, stanovskim tovarišem in delavstvu tovarne Sa-turnus. — Bog plačaj!

Zalujoči ostali.

Matijs Malešič

18

V zelenem polju roža

Izvirna povest

Vožnja po morju — užitek za tistega, ki to-lika leta sanja o tem. V Crikvenici je menda največje razkošje na severnem Jadranu, z njo se menda more meriti le Opatija. Rab je otok, ki je ves pogozden. Zader je glavno mesto Dalma-cije. V Šibeniku bi izstopila. Popeljala bi se na slapove reke Krke, ki so lepota, da je ni blizu. V Splitu bi morala ostati več dni, da bi si mogla vse ogledati. Rimski cesar Dioklecijan si je tu zgradil palačo, v kateri je sedaj mesto. Knjige ne morejo prehaliti mesta v palači rimskega cesar-ja. Blizu Splita so razvaline Solina. Kar so tu vse izgrebli iz zemlje, si na vsak način mora vsak ogledati, kdor je že v Splitu.

Le odkod ima vse to Vekoslav? Govori in opisuje, ko da je že bil tam in vse videl na svo-je oči.

Vekoslav je prebral vsako knjigo o teh kra-jih, ki jo je mogel kje zaslediti. Leta in leta že misli na to, da napravi tja ženitovanjsko po-to-vanje iz drugih krajev romajo novoporočenci v Italijo, Vekoslav pohiti s svojo ženko v Dalma-cijo. Dubrovnik! Kaka slava leži v obzidju in stolpih tega ponosnega mesta, včasih samostojne republike, ki je vključevala Benetkam. O otoku Lokrumu pred Dubrovnikom pravijo, da je biser Jadrana. Boka Kotorska je menda taka kot so fjordi v Skandinaviji. Nad njo budi Lovčen, čigar vrh je črnogorski. Če bi se ponudila primerna prilika in bi ne imela preveč sitnosti pri prehodu čez mejo, bi skočila pogledat na Cetinje, glavno mesto skalnate Črne gore.

Zaskrbi Metko: Tako potovanje mora veljati Bog ve koliko denarja...

Skrivnosten je Vekoslav: Stane, seveda stane, ali... To je njegova skrb. Ne pije Vekoslav, kadil manj, kot bi rad. Hrani in si pritrjuje, da napravi svoji ženki veselje, ki ga ne pozabi svoj živ dan. Vse je že natanko premisljeno, vse po-staje določene. Denar se bo dobil...

Metka je morala Vekoslava občudovati.

V Bosni in Hercegovini ni toliko železnice ko drugod, ožkotirne so tam doli. Vožnje v tistih ma-lih vozičkih niso najprijetnejše, ali človek si en-krat v življenju privoščiti tudi tako posebnost. Si-cer bi pa izstopila v Mostarju. Most čez Neretvo — en sam velik lok. Minareti, stolpi turških mo-lilnic, ki jim pravijo mošeje. Zakrite Turkinje. Izstopila bi tudi v Sarajevu. Še lepše in zanimi-vejšo mesto ko Mostar! Čaršija, tržišče, da mu ga ni para tja do Carigrada. V bližini Ilidže, moder-no urejeno kopališče. Če bi bilo denarja in časa, bi se vrnila mesto čez Bosanski Brod iz Sarajeva na Jajce. Tam je lep vodopad reke Plive. Do-line reke Vrbasa od tu do Banjaluke potopisci ne morejo prehaliti. Zagreb bi si ogledala na-tanko...

Ko je videl, kako rada posluša, je Vekoslav pri vsakem svojem obisku začel o svojem po-to-vanju. Zdal je bil v Zagrebu, o tem, kako so po-sadili Matiji Gubcu razbeljeno železno krono na glavo, je pravil. Zdal se je s svojo ženo povzpe-njal po serpentinah na Lovčen. Včasih sta obču-dovala stolnico v Šibeniku, včasih sta se skoraj izgubila po ozkih ulicah Dioklecijanove palače v Splitu. Razgled s Trsta je tako opisoval, da bi mogla Metka zapreti oči, pa bi videla tja na za-padu otok Krk, na severu Učko, Opatijo, Lovra-no, Reko, Sušak. Metka je zvedela, kdo je bil Gundulić, kako in kod vse so se pretepali sloven-ski fantje po Bosni in Ceregovini s Turki. Ba-njaluka, Jajce, Livno...

Oče ju je puščal sama, ko je videl, kako vne-to in verno ga Metka posluša. Ali Vekoslav je

bil obziren. Nikdar se mu ni zareklo, da bi pri-jel Metko za roko in jo vprašal, ali bi hotela iti na tisto potovanje. Samo o svoji mladi ženki je govoril, katera bo tista srečna, ni niti namignil.

Metka bi mu že radi tega morala biti naklo-njena.

Ali bo res Metka nosila klobuk, ko druge žene pisarjev na sodišču?

Vse kaže tako...

Z obetom je Vekoslav že govoril o gospodinj-stvu v mestu: Denarja bi ne porabil tak zakon-ski par Bog ve koliko. Posušeno meso, mast, ze-lenjavo, moko, krompir bi dobivala od doma, me-sečno plačo, razen kar bi izdala za stanovanje, polagala na kupček. Po letih bi se nakupilo pri-merno zemljišče, na njem postavila hišica. Urad-niku ne potolče nikdar toča, suša ga nobeno leto ne preseneti. V najhujšem primeru, če umre, ni vdova reva ko pri kmetih. Pokojnino dobi.

Včasih si je Metka res mislila: Le kako bo zmeneal Vekoslav svojo prošnjo, ko je tako ob-ziren in se boji njene zamere?

Ali ga ima rada?

Metka si menda sama ne bi mogla odgovoriti.

Ali namenoma zavleče Vekoslav vsaki večer svoj odhod, ker mora popravljati svoje kolo? Metka ga je sumila nekaj večerov, pozneje je videla iz njegove zadrege, da mu je delala krivico.

Ali kdo bi skoraj redno vsak večer sunil s šivanko v njegova kolesa in mu izpusil sapo? Da bi mu kateri brat ali sestra nagajala, Metka ni verjela. Vekoslava so imeli vsi radi, ker ni skoraj nikdar prišel prazen k hiši. Kdo bi torej bil?

Metki je srce narekovalo sum. Popazila je tudi sama na kolo pred hišo. Kadar je pazila, ni nihče sunil v kolo. Vekoslav se je mogel mir-no odpeljati. Kadar ni pazila, pa je ostal do mra-ka pri njem; moral je iskati luknjico po gumiju, skozi katere je utekla sapa.

Ko da bi odrezal, je nihal hoditi Vekoslav k Metki. Kaj se je zgodilo? Prišel je v nedeljo zopet. Peč je prišel. Ves obtočen je bil po obra-zu, roko je imel izvinjeno. In vendar je bil Ve-koslav ponosen na to, kako lepo in varno vodi svoje kolo. Le nerad je priznal, da je padel s ko-lesa. O tem sploh ni hotel govoriti. Metka pa je hotela priti stvari do dna. Napeljala je pogovor na Franceta. Ni se varala. Vekoslava so vzdrhte nozdri, mrak je legel v njegov pogled, Metka je vedela dovolj.

Le s kako pravico si prisvaja France nad-zorstvo nad njo in tistimi, s katerimi govori? Ubo-gi Vekoslav! Potolaži se! Glej, kako se smiliš Metki! Zdal pa nalašč! In to je Metkin odgovor na tvojo surovost, France! In to je Metkin odgovor na tvoje muhe, pesnik Tine tam v Ljubljani!

Vekoslav je razumel njeno usmiljenje. Rahlo, rahlo je omenil, da bi že sedaj mogel dobiti do-pust, pa ga hrani tja za konec julija, za začetek avgusta. V tisti vročini so vožnje po morju naj-lepše...

Ali ti je žal, Metka, da bi bilo to že tako kmalu, ko bi se odločil Vekoslav? Ali se bojiš odločitve? Če bi bil Vekoslav tako napačen ženin, bi ne bilo toliko zavisti po vasi!

In zopet je hotela Metka popraviti vtis svo-jega sočutja. Samo da ne pride še tako kmalu do odločitve! Ali kar je Vekoslav rekel, je rekel. Po-roči se poleti, da bo tista vožnja po morju pe-sem...

Ko je Metka najmanj pričakovala, je prin-esel pismonoša razglednico.

Za maturo, za maturo,

mi se gulum...

Vse so naše misli v molu...

Drugi pa se ženijo.

Podpisan je bil na razglednici: Lisjakov Ga-šper,

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L. 1.—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Iščejo:

Trgovska pomočnica

pridna, poštena, marljiva, z večletno prakso, veča tudi pisarniškega dela, išče primerno zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9419. (a)

Kuharica

čista, varčna, z daljšimi spravevali, ki opravi tudi druga hišna dela, išče mesto v kuhinji ali kjer koli. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 9509.

Sluga

zmožen kavelje, z večletnimi spravevali - išče kakršno koli zaposlitev. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9594.

Šofer

išče službo ali kakšno drugo zaposlitev. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9598.

Stanovanje

ene sobe ali sobe s kuhinjo išče samska oseba. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9575. (c)

Obubožan dijak

sprejme vsako delo proti hrani ali skromni plači. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9558. (a)

Mlada postrežnica

išče službo za dopoldne ali za nekaj dni v tednu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Postena in pridna« št. 9537. (a)

Hlapec

srednje starosti, zmožen vseh kmečkih del, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9562.

Službo hlapca

k par konjem želim meniti. Sem trezen in nekaditec. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9568. (a)

Učiteljica

s šestimi leti službe, išče primerno zaposlitev, najraje k otrokom kot vzgojiteljica ali mesto mamic ali tudi v pisarni. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubitelja otrok« 9570. (a)

Službe

Dobe:

Trgovsko pomočnico

majso moč, iščem na Dolensko. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9512.

Hlapca za kmečka dela
sprejem. Plača 133 lir. Rici Frane, Sp. Kaselj št. 14, Dev. Mar. v Polju.

Kravar

ki se dobro razume pri goveji živini, trezen, pošten, priden in zanesljiv, sprejme na večje posestvo blizu Ljubljane. Nastop službe ta mesec. Plača po dogovoru. Pisemne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Kravar« št. 9529.

Logar

kot pomočnik upravitelja, na večjem gozdnem posestvu na Spod. Tajerskem, se išče za takojšnji nastop. Ponudbe Nemcevarjev z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkov v upravo »Slov.« v Ljubljani pod »Logar« št. 9600.

Služkinjo

za pomoč v kuhinji sprejem. Florjanska 16.

Postrežnico

za dva dneva v tednu sprejem takoj. Naslov v upravi »Slov.« št. 9587.

Kuharico gospodinjjo

resno osebo z večletnimi spravevali, pošteno in čisto, ki zna opravljati tudi druga hišna dela, sprejmeta zakonca brez otrok. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Kuharica-gospodinja« št. 9563.

Enosobno stanovanje

oddam takoj v prenovljeni hišici. Vprašati: Repič, Ljubljana, Trnovo.

Cvetličarna

sprejme večjo in prvo vrstno prodajalco. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9565. (b)

Vajenci

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejem takoj. Habicht Ciril, mizarstvo, Triglavška št. 6, Ljubljana. (v)

Vajenca

sprejem. Viktor Klešnik, sedlar, Poljanska cesta 49, Ljubljana. (v)

Vajenko z dežele

pridno, pošteno, z dokončano meščansko solo — sprejem v spicerijo. Voljna pomagati v gospodinjstvu. Dobi hrano in stanovanje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna« št. 9455. (v)

Stanovanja

Oddajo:

Enosobno stanovanje

oddam s 1. avgustom. — Dolinšek, Izanska c. 46.

V novi stavbi

v sredini Ljubljane oddam enosobno, dvosobno in trisobno stanovanje. »Persons«, poštni predal 507.

Dvosobno stanovanje

s kopalnico, lepo, oddam takoj čisti mirni stranki za 285 lir mesečno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sončno« št. 9578.

Sobe

2 opremljeni sobi

ena v drugo, s 4 posteljami in s podporabo kopalnice oddam 4 osebam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9554. (s)

U najem

Lokal

primeren za trgovino, obrt ali skladišče, se odda. Poizve se: Kralj, Strelška 5.

Razno

Monograme za robce
in perilo, gumbice, gumbe, enle, ašur, predtisk izvršimo takoj. Tamburina, oblik. vezanje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, Francišanska ulica nasproti hotela Union

7letna deklica-sirota
se odda za svojo. Naslov se izve v upravi »Slov.« pod št. 9609.

Po 2kg koruzne moke
dajem za 1kg koruznega zdroba, vsak dan od 5 ure dalje. Jožeta Rus — Florjanska 24, dvorišče.

Potujem

v Zagreb, Beograd in Vrnjačko Banjo okoli 20. t. m. Vrnem se skozi Sarajevo. Prevzemam vsa naročila tudi za druge kraje ob tej poti. Zorko Edi, Novo mesto ali Ljubljana, Resljeva cesta 6, pri g. Spuntu. (r)

ZASTAVE

italijanske, volnene, vseh velikosti se dobe pri zastopstvu
MIZARSTVO „SAVA“ MIKLOŠIČEVA C.

Pilarna Ivan Figar
LJUBLJANA

Stalna založba, izdelovanje in popravila vsakovrstnih pil (turčin) in raspol.

Vošnjakova ul. št. 12
Telefon 39-42
Prvo vrstna izdelava in končurenčne cene.
Prevzamemo tudi stare pile v nakup

Pouk

Nemščino in italijanščino

poučujem po zmerni ceni. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 9621.

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola
za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšček

bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon št. 28-28

Posestva

Denar naložite najbolje

ako kupite travnik ali njivo na prometnem kraju, lepa lega. Poizve se pri Franc Berlič, posestnik, Ljubljana, Dravlje, Koroška cesta.

Prodaja — kupuje

vsakovrstne hiše, parcele, njive, travnike in gozdove. Zalec Andrej, realitetna pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 10, tel. 35-64.

Kmečko posestvo

tudi v hribih, s studencem, kupim. Čok, Ljubljana, Bohoričeva ul. 5.

Hišo z vrtom

v Rožni dolini, blizu tobačne tovarne, 500 kvad. metrov vrta, prodam. — Vprašati telefonično tudi v nedeljo, tel. št. 27-73.

Živali

Kravo s teletom

prodam. Ivan Lončar, Log št. 15, p. Brezovica.

Kravo

dobro mlekarico, s telic-kom ali brez telice, prodam. — Čamerlik Ivan, Dragomer 18, p. Brezovica.

Par težkih konj

z opremo (4 komati) — prodaja splošna bolnišnica v Ljubljani. Konje se lahko ogleda v bolnišnici dnevnice do 18. julija od 11. do 13. po predhodni prijavi v ekonomatu. — Kolikovane ponudbe je poslati ekonomatu v zaprtim ovitku do 19. julija do 11. ure.

Pse

mlade volčjake, prodam. Sv. Petra c. 81, dvorišče.

Kravo s teletom

prodam. Tomačevo 17.

Filatelija

Filatelija Modrijan,

Ljubljana, Miklošičeva c. št. 14, Tel. 30-37, prevzema naročila za kataloge Michel, Yvert, Zumbstein, Senf. Zastopstvo za Dr. Simićev Album hrvatskih snamk.

Objave

Dotični

ki je kupil od starinarice za Ljubljano nov rujav suknjič (rekele) z belimi črtkami, se poziva, da javi svoj naslov v upravo »Slov.«

anche nel campo agricolo ha affermato la sua grande efficienza, con diversi prodotti; per la migliore difesa delle piante coltivate, dai parassiti vegetali ed animali, realizzando:

ANTICRITTOGAMICI:

Ramital

a base di rame (8%) per la lotta contro la peronospora delle viti, delle patate, del pomodoro, ecc.

Granovit

a base di furfurolo e mercurio per la disinfezione del grano da seme.

INSETTICIDI AGRICOLI:

Arseniato di piombo colloidale in polvere bianca «normale».

Arseniato di piombo colloidale in polvere azzurra «neutro».

Arsicida Rumianca

specialità brevettata arsenicale per trattamenti a secco.

Vertex Rumianca

polvere verde a base di arsenico, per la preparazione delle esche avvelenate.

Cuscutox Rumianca

a base di arsenito di sodio per la lotta contro la cuscuto ed il cent'occhi dell'erba medica, del trifoglio, ecc.

Argille arsenicali

a base di arseniato di calcio, specialità arsenicale brevettata.

Arsenito di sodio

per la preparazione di liquidi destinati alla lotta contro la mosca dell'olivo e la mosca domestica.

Vertex antianofele

per la lotta contro le larve dell'anofele, in sostituzione dei prodotti a base di rame.

Titoli di purezza garantiti ai limiti massimi. Qualità fisiche portate ai livelli più elevati.

se je uspešno obnesla tudi na področju poljedelstva, in sicer z raznimi sredstvi za zaščito rastlin in uničenje škodljivcev. V ta namen je realizirala v svoji proizvodnji sledeče izdelke:

SREDSTVA PROTI PLESNI:

Ramital

bakrova spojina (8%) za boj proti peronospori trte, krompirja, paradižnika itd.

Granovit

spojina turfurinčnega aldezida in živega srebra za razkuževanje semenskega žita.

SREDSTVA PROTI POLJSKEMU MRČESU:

Svinčeni koloidni arzenik v prašku bele barve »normale».

Svinčeni koloidni arzenik v prašku modre barve »neutro».

Arsicida Rumianca

patentirana arzenikova specialiteta za uporabo na suho.

Vertex Rumianca

zeleni prašek, arzenikova spojina, za izdelovanje strupenih nastav.

Cuscutox Rumianca

spojina natrijevega arzenika za boj proti predenici medene detelje, nemške detelje itd.

Arzenikove ilovice

spojina kalcijevega arzenika, arzenikova patentirana specialiteta.

Natrijev arzenik

za pripravo strupov proti vsakovrstnim muham.

Protimalaričen Vertex

za boj proti komarjem ličinkam v nadomestilo izdelkov bakrove spojine.

Največja čistost in kakovost izdelkov sta zjamčeni.

RUMIANCA

SOCIETÀ PER L'INDUSTRIA CHIMICA E MINERARIA
Anonima — Capitale L. 150,000.000 — Versato L. 122,500.000

TORINO - Corso Montevercchio N. 39

Kolesa

Moško športno kolo

še popolnoma novo, takoj prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9550.

Kolesa

Nekaj novih in rabljenih je poceni naprodaj pri Prometu (nasproti Križanske cerkve).

Kolesa

moška in ženska, nova, poceni prodam. Fantini, mehanična delavnica, Celovška cesta 42.

Denar

Vojno škodo

kakor tudi investicijsko posojilo, ki je pri banki položeno, kupimo. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. (d)

Delnice

Trboveljske premogokopne družbe kupimo proti takojšnji gotovini. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. (d)

Družbo z o. z.

popolnoma prosto vsakih obveznosti, prodamo. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. (d)

Pohištvo

Pisarniško omaro

z rolojem, iz hrastovega ali bukovnega lesa, v svetli izdelavi, novo ali dobro ohranjeno, kupim takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Rolo-omara« št. 9508.

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13

Couche - Zofe

fotelje

otomane

solidno in poceni

DANILO PUC

tapetnik
Ljubljana, Slomškova 9.

— telefon št. 85-71

Nekaj kuhinjske opreme

posodo in posteljno odelo prodam. Lampetova 13.

Visoko omaro za obleko

se dobro ohranjeno, kupim. Poizve se v trgovini Vrtačnik, Trzaska c. 19.

Pohištvo

kompletna kuhinja in nekaj poročiti starejšega dobro situiranega gospoda. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Ozamljena« 9448.

Ženitbe

Čedna mlada gospodična

inteligentna, dobroščenja, zeli poročiti starejšega dobro situiranega gospoda. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Ozamljena« 9448.

Prodamo

Ia orehova jedrca

popolnoma izčiščena, dobite najceneje v Medarini, Ljubljana, Zidovska ulica 6. (l)

Betonsko železo

6, 8, 16, prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Betonsko železo« 9506.

Prodam

otroško posteljno, dobro ohranjeno, in štiri Znidaršičeve panje, nove. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9515.

Športni voziček

prodam. Stembal, Studenec št. 2, p. Dev. Mar. v Polju.

Prodam

več ženskih oblek in plašč. Poizve se: Holzapflovka ulica 21.

Krasen pisalni pribor

srebrn, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9593.

Kislo zelje

novo, vsako količino — oddaja Homan, Sv. Petra cesta 81. (l)

Novi naslovi
Francišanska ul. 3.
Telefon 45-18